

บทที่ 4

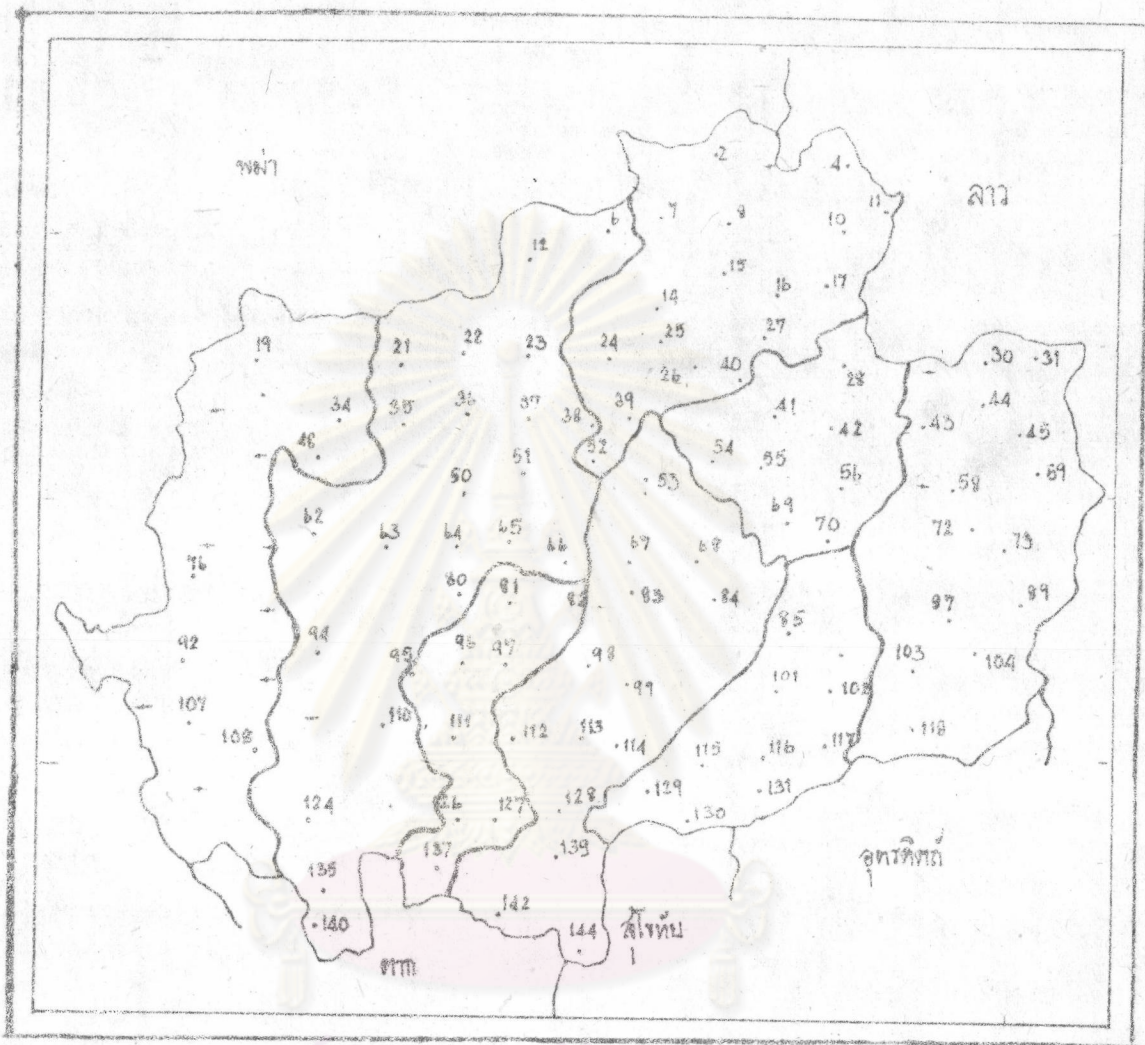
การกระจายของศัพท์ในคำเมือง

ผลของการวิเคราะห์ซึ่งได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ทำให้ทราบว่าหน่วยอรรถแต่ละหน่วยอรรถแทนด้วยศัพท์และรูปแปรอะไรบ้าง ในบทนี้จะศึกษาการกระจายของศัพท์ในแต่ละหน่วยอรรถ การเสนอผลการศึกษาคือจะทำโดยใช้แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์ใน 8 จังหวัดภาคเหนือหน่วยอรรถละ 1 แผ่น และลากเส้นแบ่งเขตภาษาสำหรับหน่วยอรรถที่มีการแบ่งบริเวณการใช้ศัพท์ให้เห็นอย่างชัดเจน หลังจากนั้นจึงนำแผนที่ทั้งหมดมาพิจารณาแบ่งประเภทหน่วยอรรถได้ 3 ประเภทคือ หน่วยอรรถที่ไม่มีเส้นแบ่ง เขตภาษาหน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่ง เขตภาษาที่ไม่สำคัญและหน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่ง เขตภาษาที่สำคัญ หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่ง เขตภาษาที่สำคัญจะมีผลต่อการนำไปแบ่งภาษาล้านน้อยของคำเมืองต่อไป

4.1 การแสดงการกระจายของศัพท์ในแผนที่ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแผนที่แสดงอาณาเขตของ 8 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย มาตรฐาน 1 : 1,750,000 ในแผนที่แต่ละแผ่นจะลงตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านที่ได้รับแบบสอบถามจำนวน 112 หมู่บ้านดังแผนที่ที่แสดงให้เห็นพร้อมทั้งหมายเลขของจุดกำกับไว้ดังนี้ (ดูภาพที่ 3 หน้า 75)

ภาพที่ 5 แผนที่แสดงหมายเลขจุดที่ตั้งของหมู่บ้าน หรือตั่งอาษาในเขตจังหวัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ตั้งของหมู่บ้าน
ที่ตั้งของหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม
เป็นภาพอื่น

ขั้นตอนที่ 2 ลงสัญลักษณ์ประจำศัพท์ในแผนที่ โดยใช้แผนที่ 1 แผ่น ต่อ 1 หน่วยย่อย การลงสัญลักษณ์ในแผนที่ใช้สัญลักษณ์ 1 สัญลักษณ์แทนศัพท์ 1 ศัพท์ของแต่ละหน่วยย่อย เช่นหน่วยย่อยที่แทนด้วยศัพท์ 5 ศัพท์ก็ใช้สัญลักษณ์ 5 สัญลักษณ์แทน และในกรณีที่ย่างหมู่บ้านใช้ศัพท์ 2 ศัพท์ในหน่วยย่อยเดียว ก็ใช้สัญลักษณ์ใหม่อีก 1 สัญลักษณ์แทน 2 ศัพท์ดังกล่าว

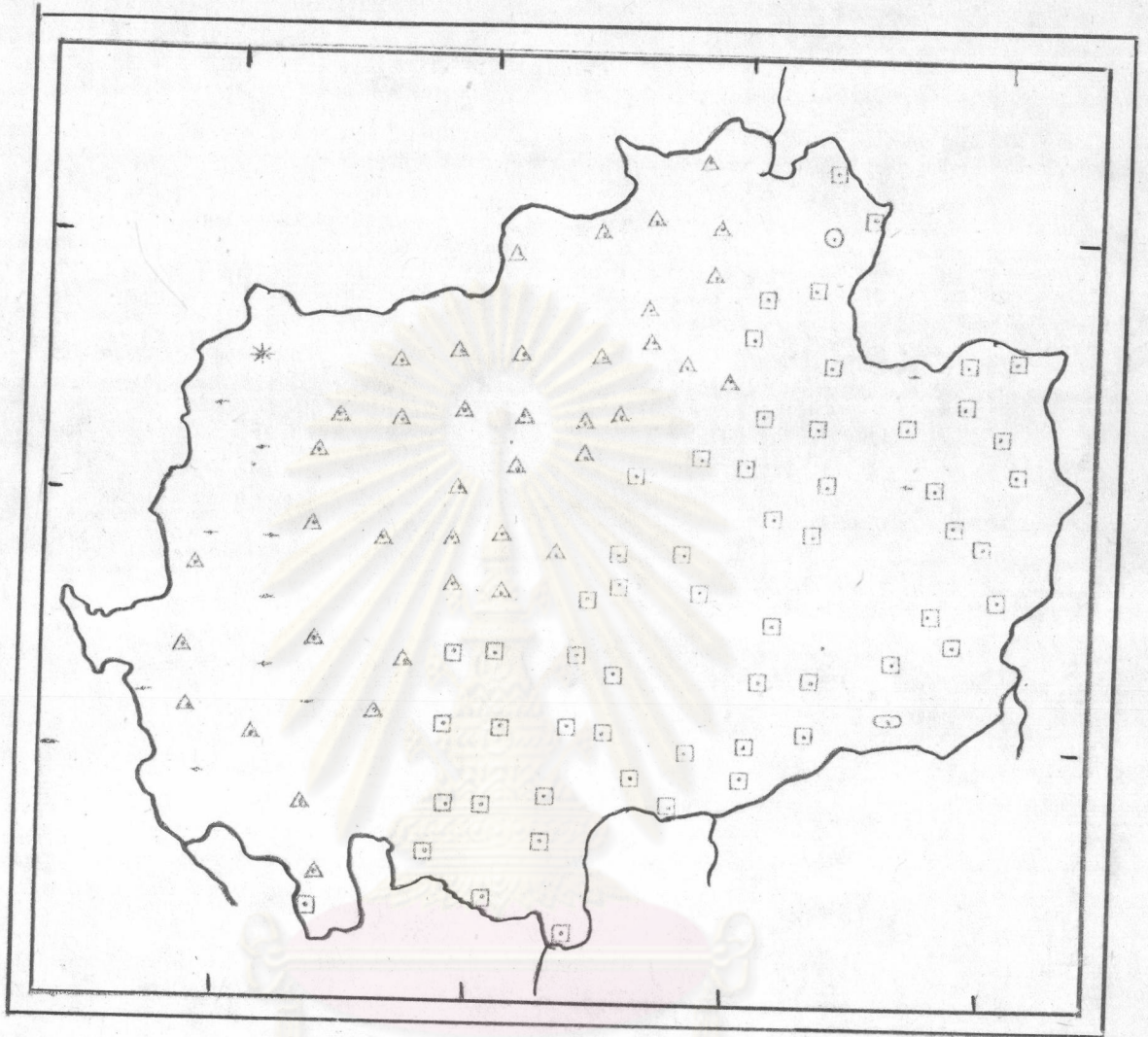
สัญลักษณ์แบ่งได้ เป็น

- ก. สัญลักษณ์ประจำศัพท์ ได้แก่เครื่องหมายที่ใช้แทนศัพท์ในแต่ละหน่วยย่อย เป็นสัญลักษณ์รูปทรง เรขาคณิตต่าง ๆ เช่น Δ \square \circ \square
- ข. สัญลักษณ์พิเศษ ได้แก่สัญลักษณ์ที่ปรากฏในแผนที่ นอกเหนือไปจากสัญลักษณ์ประจำศัพท์ มีดังนี้คือ

สัญลักษณ์	แสดง
.	ที่ตั้งของหมู่บ้านที่ได้รับแบบสอบถามคืน
+	ที่ตั้งของหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น ไม่ใช่คำเมือง
*	ที่ตั้งของหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่นของหน่วยย่อยนั้น ๆ
X	ที่ตั้งของหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยย่อยนั้น ๆ

เมื่อกำหนดวิธีการทำแผนที่แล้ว ก็จึงได้ลงสัญลักษณ์ในแผนที่โดยใช้แผนที่ 1 แผ่น ต่อ 1 หน่วยย่อย ผู้วิจัยได้ลงสัญลักษณ์ประจำศัพท์ทุกหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 11๕ หมู่บ้าน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงการกระจายของศัพท์ในบริเวณพื้นที่ ๑ จังหวัดทั่วทุกจุด และในแผนที่ ที่ใช้นี้ไม่มีการแสดงหมายเลขของจุด และ เส้นแบ่ง เขตจังหวัดแต่อย่างใด (ดูภาพที่ 4: หน้า 77)

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์ของหน่วยบรรดที่ 1 ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ๕๕

หน่วยบรรดที่ 1 "กวางน้ำว้า"

- △ กวางไต
- กวางออก กวางค้ออง กวางค้ออง กวางแหวออก
- กวางคาร
- กวาง

เมื่อแสดงสัญลักษณ์ลงในแผนที่ที่ 63 หน่วยย่อยแล้ว ปรากฏว่ามีการ
เกาะกลุ่มของศัพท์บางศัพท์บางศัพท์ในหน่วยย่อยจำนวนหนึ่ง ทำให้มองเห็นว่า
สามารถที่จะนำการกระจายของศัพท์มาแบ่ง เขตภาษาถิ่นย่อยของคำ เมืองต่อไปได้
ดังนั้นวิธีการขั้นตอนต่อไปคือการหา เส้นแบ่ง เขตของภาษาถิ่นย่อย.

4.2 การลาก เส้นแบ่ง เขตภาษา

การศึกษาภาษาถิ่นด้วยวิธีการของภูมิศาสตร์ภาษาศาสตร์ ก็เพื่อต้อง
การทราบอาณาเขตหรือบริเวณของท้องถิ่นที่มีการพูด เหมือนกันตาม ลักษณะที่กำหนด
ไว้ เป็น เกณฑ์ ซึ่งอาณาเขต และบริเวณจะแสดงได้โดย เส้นแบ่งภาษา ซึ่งเป็น เส้นที่
แสดงการแบ่งแยกอาณาเขต โดยกำหนด เอาความต่างของภาษาตาม ลักษณะที่กำหนด
ขึ้น เป็น เกณฑ์การแบ่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้ความต่างของการใช้ศัพท์ เป็น เกณฑ์
ในการแบ่ง เขตภาษา การลาก เส้นแบ่ง เขตภาษาในการศึกษาครั้งนี้กระทำดังนี้คือ
ลาก เส้นแบ่ง เขตภาษาของแต่ละหน่วยย่อยลงบนแผนที่แสดงการกระจายของศัพท์
ที่ได้ทำไว้แล้ว วิธีการที่ใช้คือตรวจดูการกระจายของศัพท์ในแต่ละหน่วยย่อยอย่าง
ละเอียด แล้วลาก เส้นแบ่ง เขตภาษาแบ่งบริเวณที่มีการใช้ศัพท์มากจุด เกาะกลุ่ม¹
หรือที่ เรียกว่า เขตศัพท์² ออกจากบริเวณอื่น วิธีลาก เส้นแบ่ง เขตภาษามีดังนี้

ก. หากจุดกึ่งกลางระหว่างจุด เก็บข้อมูลที่มีการใช้ศัพท์ที่ต่างกัน
แล้วลาก เส้นผ่านจุดกึ่งกลางนี้ไปโดยตลอด เรียง ไปตามแนวที่มีการใช้ศัพท์ต่างกัน

¹ ดูคำจำกัดความ หน้า 26

² ดูคำจำกัดความ หน้า 26

ข. ถ้ามีจุดเก็บข้อมูลที่มีการใช้ศัพท์ร่วมกันระหว่างศัพท์ 2 ศัพท์ที่จะต้องแบ่งแยกด้วยเส้นแบ่งเขตภาษา อยู่บริเวณรอยต่อของ 2 บริเวณ ผู้วิจัยลากเส้นแบ่งเขตภาษาผ่านจุดเก็บข้อมูลนั้น

4.3 แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาของหน่วย อรรถจำนวน 63 หน่วยอรรถ

แผนที่ที่จะแสดงต่อไปนี้ เป็นแผนที่ขั้นตอนที่ 2 หลังจากที่ได้ทำแผนที่เบื้องต้นแสดงการกระจายของศัพท์โดยลงสัญลักษณ์ทุกจุดแล้ว และผ่านการลากเส้นแบ่งเขตภาษาตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้เสร็จสิ้นแล้ว

เพื่อที่จะให้แผนที่อ่านได้ง่าย และสะดวกต่อการดูการแบ่งเขตโดยเส้นแบ่งเขตภาษาประจำหน่วยอรรถ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนที่ใหม่ดังนี้ คือ ภายในแผนที่จะไม่แสดงสัญลักษณ์ทุกจุดที่ถึงของหมู่บ้าน แต่จะแสดงสัญลักษณ์รวมของเขตศัพท์หนึ่ง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์รวม 1 สัญลักษณ์ แทนเขตศัพท์ 1 เขตศัพท์

ส่วนศัพท์อื่น ๆ ที่ไม่สามารถแบ่งเขตศัพท์ได้ ซึ่งได้แก่ ศัพท์สดถิ่น¹ ศัพท์น้อยจุด² และศัพท์มากจุด ไม่เกาะกลุ่ม³ นั้นแสดงสัญลักษณ์ประจำศัพท์คร่อมจุดที่ใช้ศัพท์นั้น ๆ

แผนที่ ต่อไปนี้ เป็นแผนที่ที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขต

¹ คำจำกัดความ หน้า 2b

² คำจำกัดความ หน้า 2b

³ คำจำกัดความ หน้า 2b

ภาษาของแต่ละหน่วยอรรถทั้ง 63 หน่วยอรรถ

คำชี้แจงการแสดงผลลักษณะในแผนที่

การใช้สัญลักษณ์ในแผนที่ประกอบไปด้วย

1. สัญลักษณ์พิเศษ (ดูคำอธิบายหน้า 76)
2. สัญลักษณ์รวม ได้แก่สัญลักษณ์ประจำศัพท์ที่ใช้แสดงแทน เขตศัพท์¹ที่มีการใช้ศัพท์นั้น ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ใหญ่เพียง 1 สัญลักษณ์แทนเขตศัพท์แต่ละเขต
3. สัญลักษณ์ประจำศัพท์ของศัพท์งัดขึ้น แสดงक्रमจุดที่มีการใช้ศัพท์นี้
4. สัญลักษณ์ประจำศัพท์ของศัพท์เฉพาะถิ่น และศัพท์มากจุดไม่เกาะกลุ่ม แสดงक्रमจุดที่มีการใช้ศัพท์นี้
5. สัญลักษณ์ประจำศัพท์ของจุดที่มีการใช้ศัพท์มากกว่า 1 ศัพท์ขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ดูคำจำกัดความ หน้า 26

ภาพที่ 5 : แผนที่แสดงการกระจายของพื้นที่และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 1 "กล้วยน้ำว้า"

- △ กล้วยโต
- กล้วยอ่อง กล้วยลืออ่อง กล้วยค้ออ่อง กล้วยหม้ออ่อง
- กล้วยคาว
- กล้วย

ชื่อ : นาย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เลขที่ : ๒๕๕๕	จังหวัดภาคเหนือตอนบน
ปี : ๒๕๕๕	๒๕๕๕
ชื่อ : นาย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เลขที่ : ๒๕๕๕	จังหวัดภาคเหนือตอนบน
ปี : ๒๕๕๕	๒๕๕๕
ชื่อ : นาย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เลขที่ : ๒๕๕๕	จังหวัดภาคเหนือตอนบน
ปี : ๒๕๕๕	๒๕๕๕
ชื่อ : นาย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เลขที่ : ๒๕๕๕	จังหวัดภาคเหนือตอนบน
ปี : ๒๕๕๕	๒๕๕๕

ภาพที่ 6 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 2 "กระทอน"

- △ มะตั้น บาดัน บะตั้น
- มะตอง บะตอง บาดอง
- มะตั้น + มะตอง

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นกับภาษาพูดในบริเวณ 8 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปี พ.ศ.	2505
วัตถุประสงค์	ศึกษาภาษาถิ่นใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ขอบเขตการวิจัย	จังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง
เครื่องมือที่ใช้	แบบสอบถาม
การวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์เชิงคุณภาพ
สรุปผล	ภาษาถิ่นใน 8 จังหวัดภาคเหนือมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในคำศัพท์และสำเนียง
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาภาษาถิ่นในจังหวัดอื่นๆ เพิ่มเติม

ภาพที่ 7 แผนที่แสดงการกระจายของคัพภและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

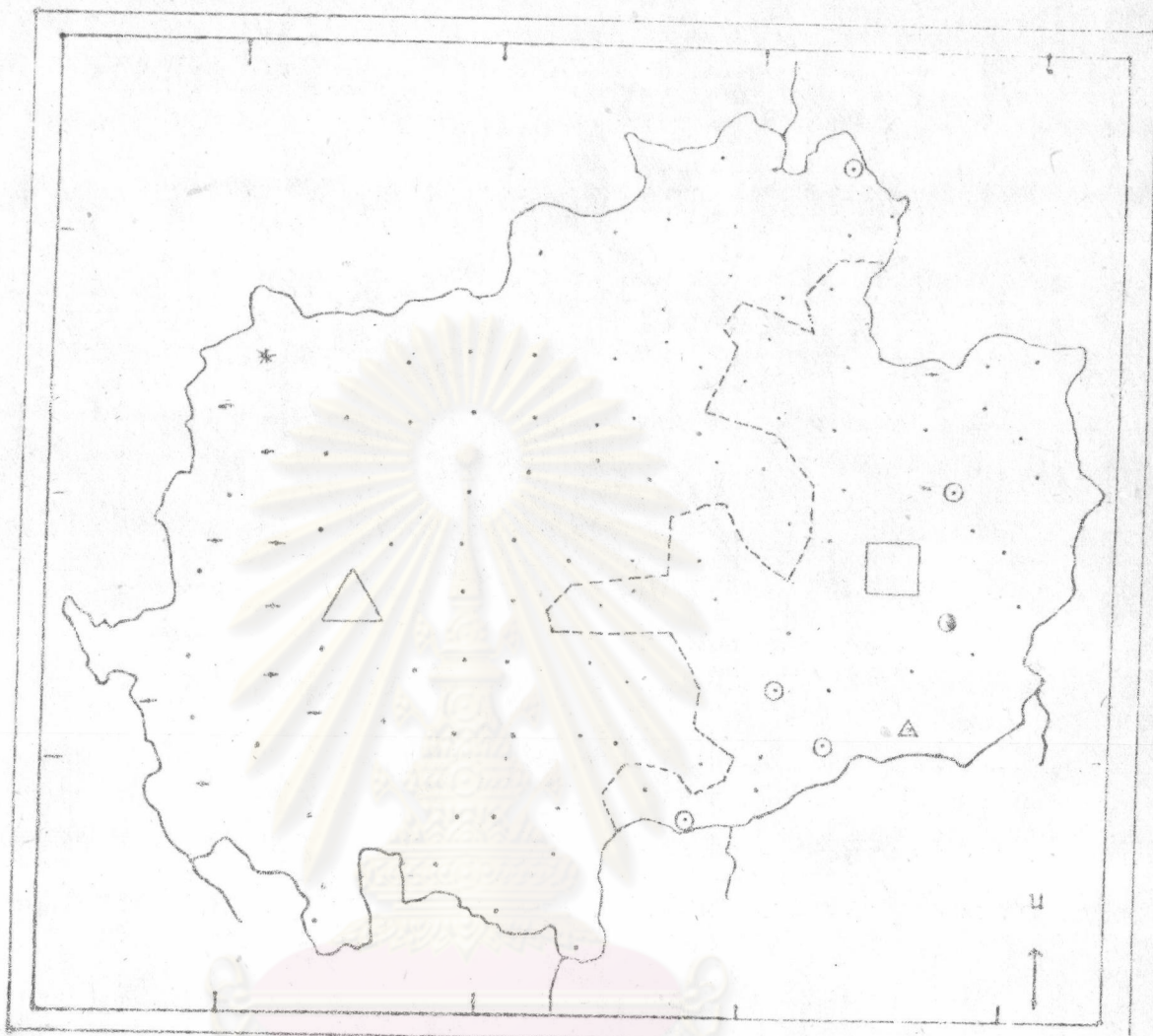

หน่วยอรรถที่ 3 "ฝรั่ง"

- ▽ มะกา-มะกา
- ◇ มะแกว
- มะหม่น-หม่น
- มะหม่นแกว
- △ มะกาช-บากรช
- ▲ มะกาชกา-มะกาชกา-มะกาชกา-
บากรชกา-กาชกา
- มะกาชแกว
- มะกาชหม่น
- มะกาชสีดา

ชื่อเรื่อง	การเป็นอรรถหน่วยที่ 3 "ฝรั่ง" ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
แสดงถึง	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
มาตราส่วน	1 : 1,000,000
สัญลักษณ์เส้น	
เขตจังหวัด	-----
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----
สัญลักษณ์จุด	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามเป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามเป็นภาษาอื่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามของหน่วยอรรถนี้เป็นภาษาอื่น	*
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ออกแบบสอบถามของหน่วยอรรถนี้	x

ภาพที่ 8 : แผนที่แสดงการกระจายของคั้งค์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 4 "มละ" *

- △ มละทอย บะทอย บทอย มะโท
- มละเท็ด
- มละนอย
- มละระ

ชื่อเรื่อง	การเป็นอยู่ของคั้งค์ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีพิมพ์	2525
เลขที่เอกสาร	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 9 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 5 "มะเขือพวง"

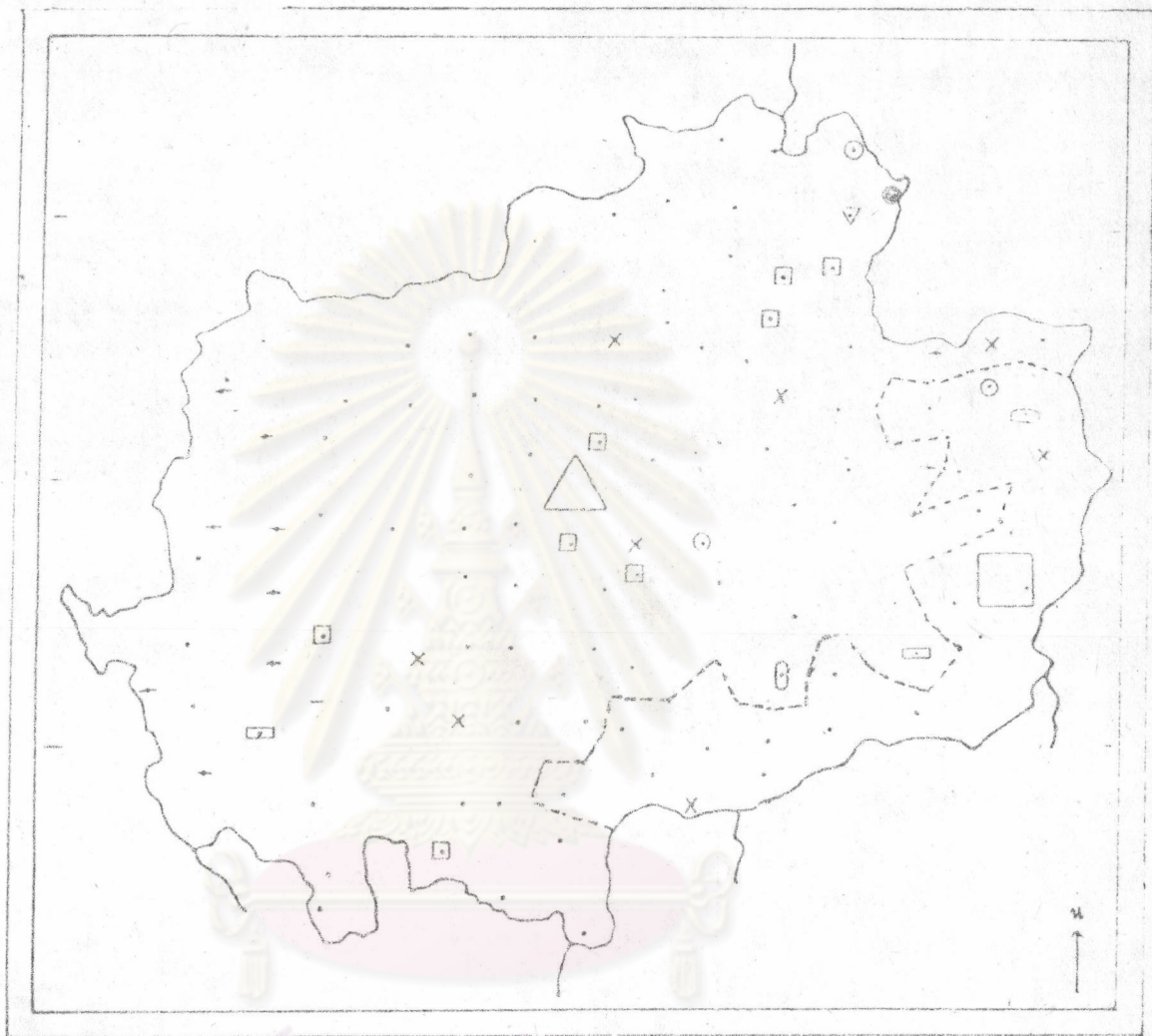
- มะแคว้ง-บะแคว้ง-ข่าแคว้ง~แวง
- △ มะแคว้งกู่ลา-บะแคว้งกู่ลา-มะแคว้งกู่ลา~
ข่าแคว้งกู่ลา-มะแคว้งกู่ลา

ชื่อ (ชื่อ) :
 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 ๖๖,๖๕๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบลอบถา : เป็นคำเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบลอบถา : เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบลอบถาของหน่วยอรรถนี้
 เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ค่อนแบบลอบถาของหน่วยอรรถนี้

ภาพที่ 10: แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 6 "มะอึก"

- มะอึ
- △ มะเซอปุ๋ บเซอปุ๋
- ▽ มะเซออึ
- มะเซอปา
- มะเซอพิชา
- ▭ มะเซอแจ
- มะเซอวอปุ๋
- ปุ๋ปอน + มะเซอแจ

ชื่อเรื่อง: ...

ผู้จัดทำ: ...

ปีพิมพ์: ...

วัตถุประสงค์: ...

ขอบเขต: ...

เส้นแบ่งเขตภาษา: ...

สัญลักษณ์จุด: ...

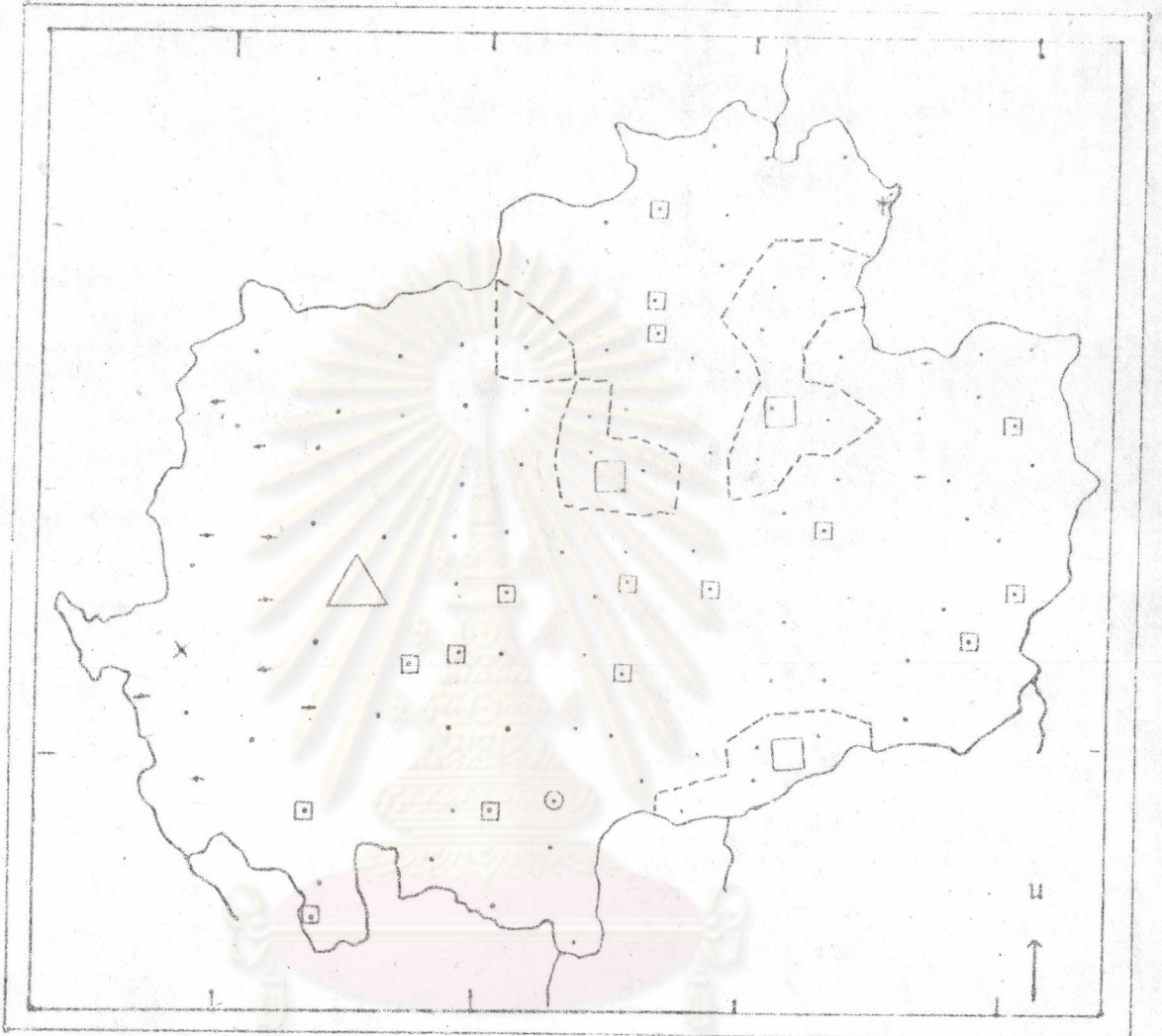
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง: -

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาเขิน: -

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยงานนี้ เป็นภาษารากนี้: *

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยงานนี้: x

ภาพที่ 11 : แผนที่แสดงการกระจายของคัพภและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

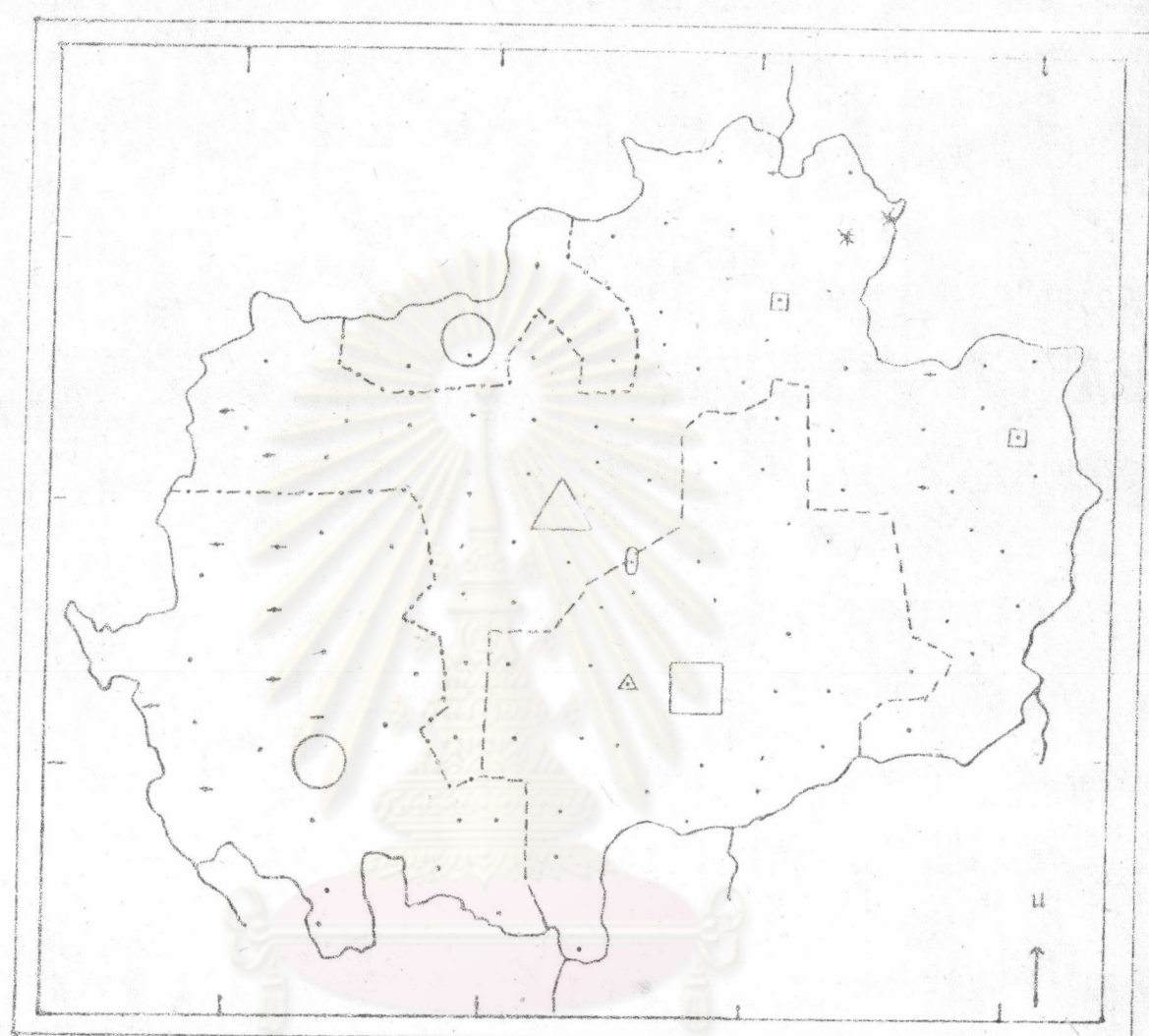

หน่วยอรรถที่ 7 "หัวฝักภาค"

- △ หัวฝักภาค ฝักภาคหัว ฝักภาคโท
- โป่งฝักภาค ฝักภาคโป่ง ฝักภาคบู่ง
- หัวไข่โป่ง

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นภาคเหนือ	ผู้จัดทำ	ดร. วิมล วัฒน
แหล่งทุน	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์	ปี	2550
จำนวนหน้า	100	ราคา	100 บาท
สัญลักษณ์เส้นเขตจังหวัด	—————		
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----		
สัญลักษณ์จุด			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสองภาษา เป็นคำเมือง	*		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสองภาษา เป็นภาษาถิ่น	→		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสองภาษา ของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาถิ่น	⊙		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอนแบบสองภาษา ของหน่วยอรรถนี้	×		

ภาพที่ 12: แผนที่แสดงการกระจายของคัสท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

- หน่วยอรรถที่ ๘ "ไข่มุกห่อ"
- ไบบูลิง
 - ไบปูนก
 - △ ผักแค
 - (with dot) ไบปูนก + ไบบูลิง

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นของชนเผ่าเงี้ยว (เงี้ยว) ในจังหวัดเชียงใหม่
ผู้จัดทำ	นางสาวกมลทิพย์ นามะ
ปี	๒๕๓๖
วิทยาลัย	วิทยาลัยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
จังหวัด	เชียงใหม่
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----
สัญลักษณ์	-----
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามเป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามเป็นภาษาอื่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามของหน่วยการอื่นเป็นภาษาอื่น	*
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ออกแบบสอบถามของหน่วยการอื่น	x

ภาพที่ 13: แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน ๘ จังหวัดภาคเหนือ

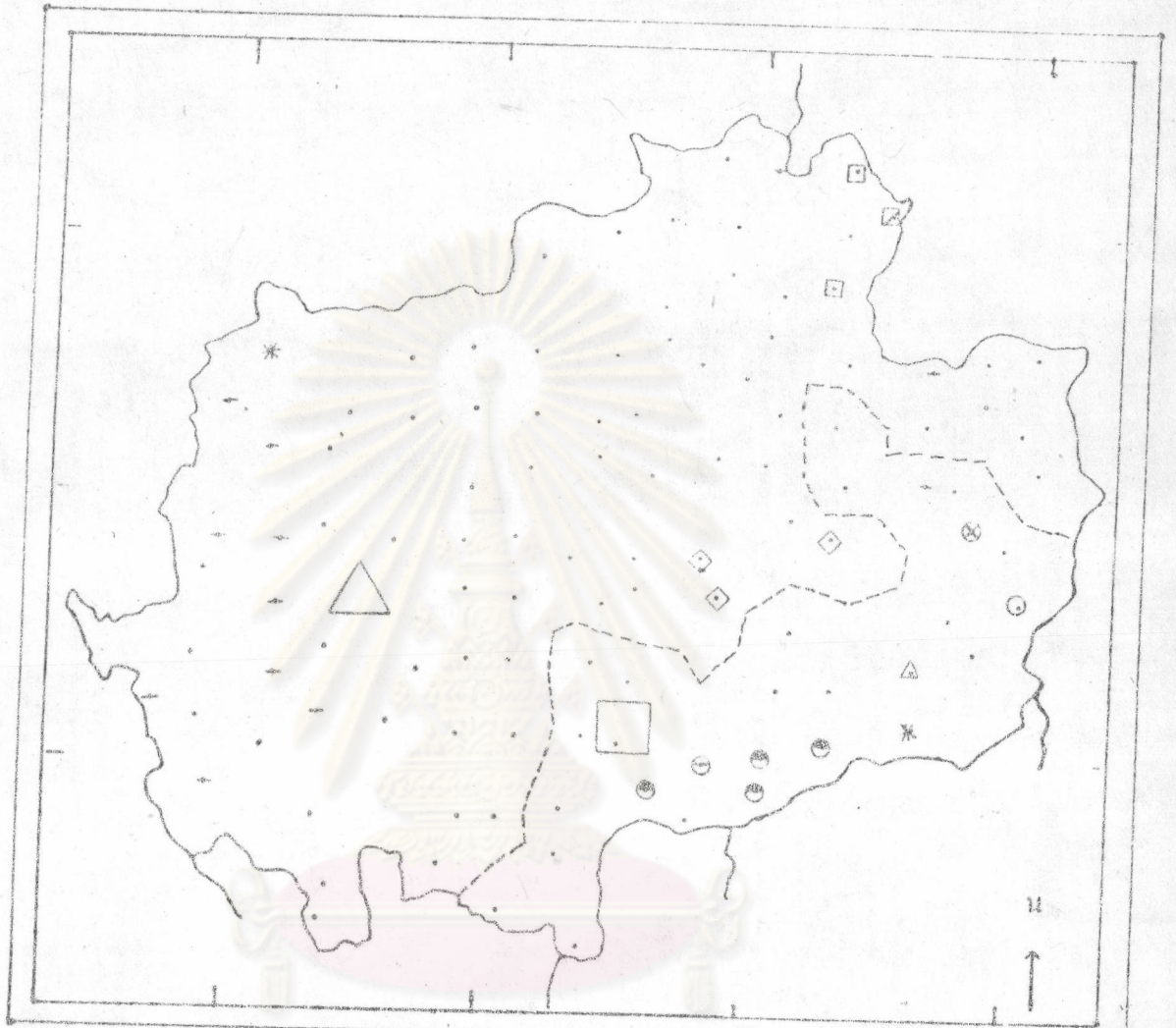

หน่วยย่อยที่ 9 "ใบแมงลัก"

- กอมก้อ กอมก้อ
- △ กอมก้อขาว
- กอมก้อส้ม

ชื่อเรื่อง	ก. ข. ย. ใน ก. ข. ย. ข. ย. ข. ย. ข. ย.
ผู้จัดทำ	๘. จิตวิภากรเทวีทิพย์ กองประเสริฐ
ปี พ.ศ.	๒๕๒๖
วัตถุประสงค์	
ขอบเขต	
เส้นแบ่งเขตภาษา	
สัญลักษณ์	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเขาวง	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยสำรวจนี้ เป็นคำเขาวง	⊙
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยสำรวจนี้	×

ภาพที่ 14: แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 10 "ใบกะเพรา"

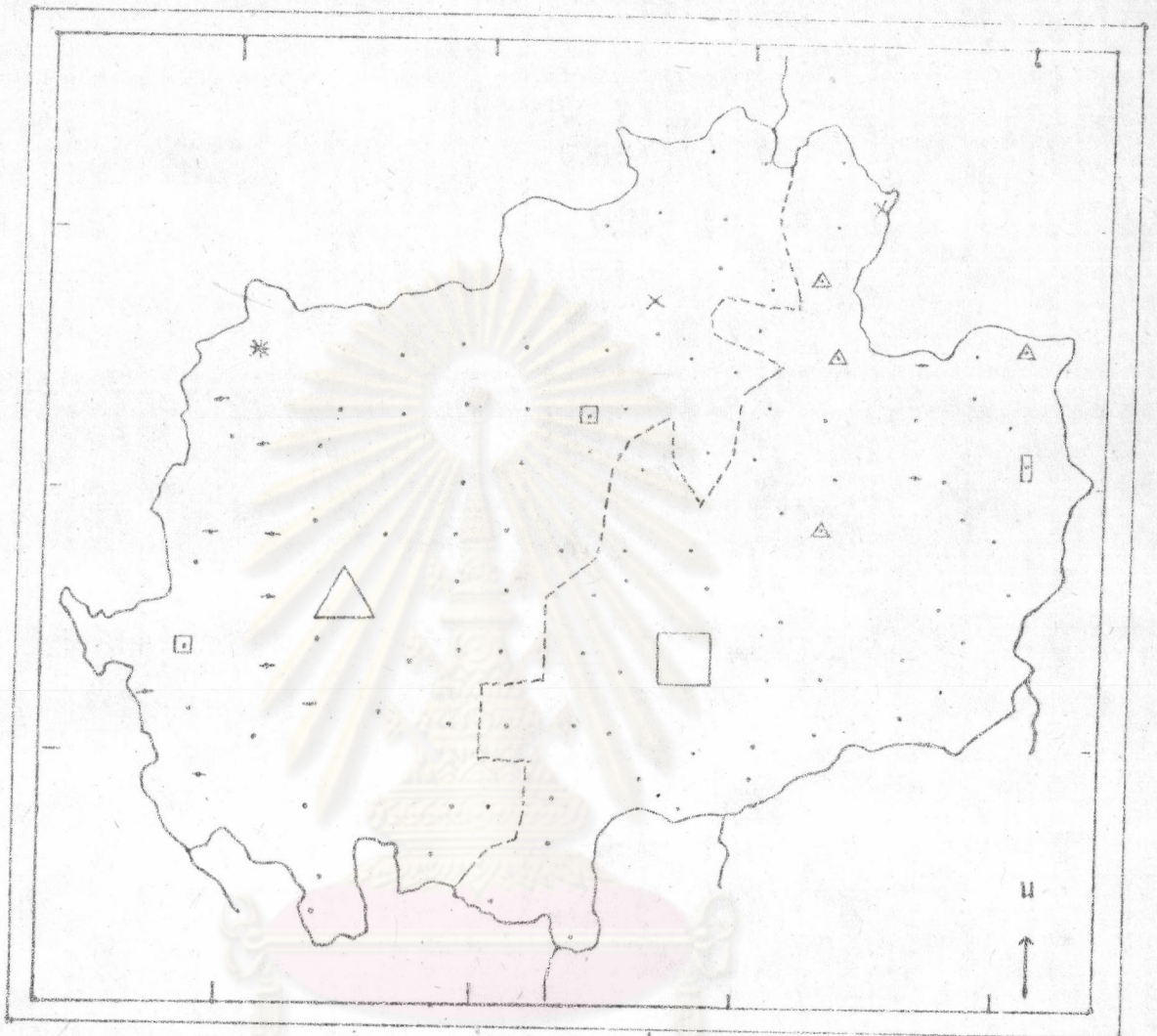
- △ กอมกอกำ
- ◇ กอมกอกแ
- ⊗ กอมกอกแล
- กอมกอกก
- ⊖ กอมกอกมาน + ตะเพา
- ⊙ จากอมกอก
- ตะเพา ตะเพา
- ⊠ กอมกอกคำ + ตะเพา

ชื่อใบกะเพรา กอมาต้นกอมกอก (หรือ กอมาต้นกอมกอก)
 แห่งภาษาในเขต ๔ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐.

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสอดตาม เป็นคำในเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสอดตาม เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสอดตามของหน่วยบรรทัดนี้ เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ค่อนแบบสอดตามของหน่วยบรรทัดนี้

ภาพที่ 15 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 11 "ถั่วลิสงเตา"

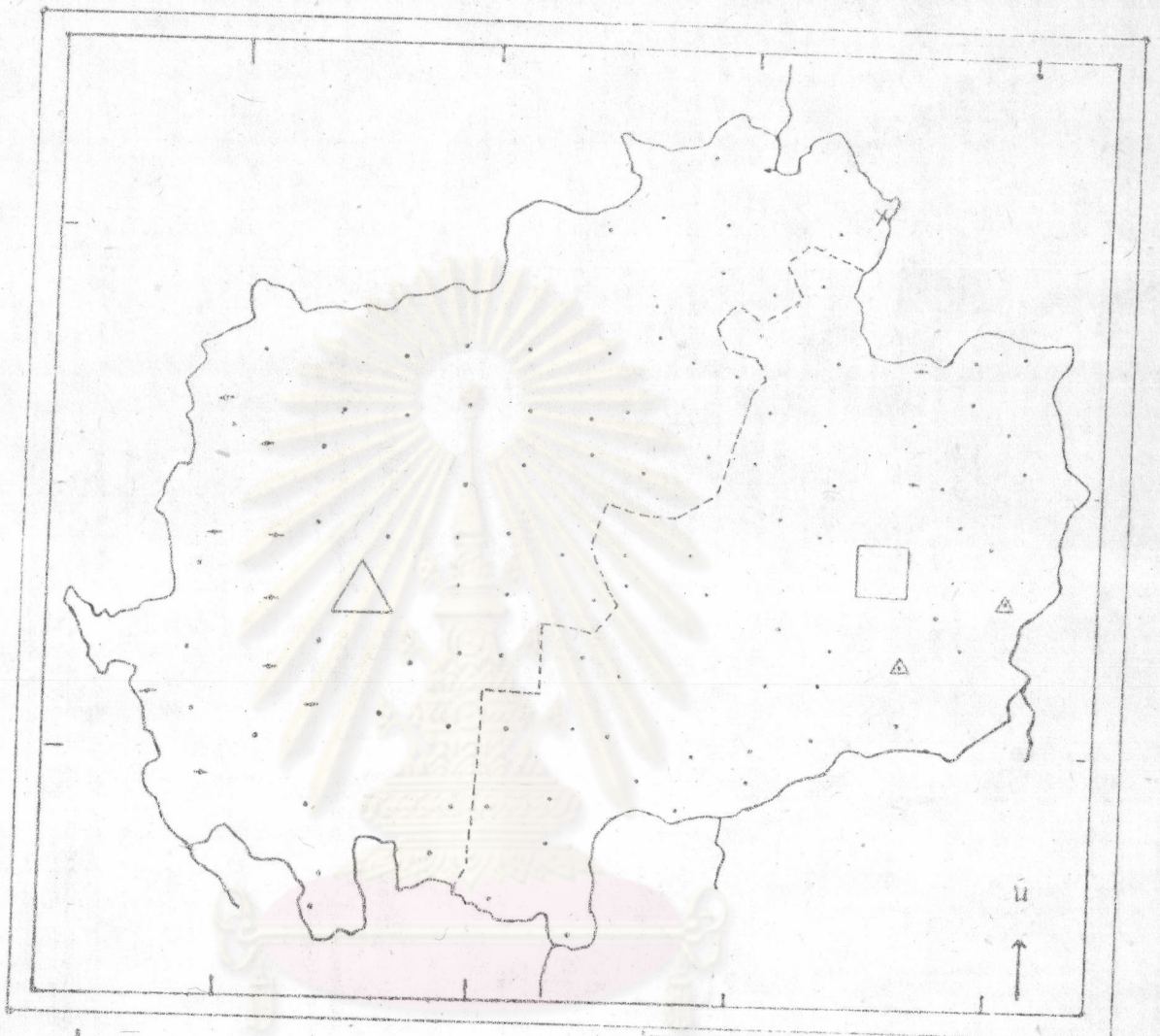
- △ ถั่วลิสง โคน้อย
- ถั่วลิสง เตา
- ▭ ถั่วลิสง เตา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การกระจายของหน่วยอรรถ "ถั่วลิสงเตา" ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีพิมพ์	๒๕๒๕
จำนวนหน้า	๑๐๐ หน้า
ราคา	๑๐๐ บาท
ลิขสิทธิ์	สงวนลิขสิทธิ์
ชื่อผู้พิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชื่อผู้จัดพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชื่อผู้จำหน่าย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สัญลักษณ์จุด
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษา เป็นคำเมือง
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษา เป็นภาษาอื่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษาของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาอื่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ค่อนแบบสองภาษาของหน่วยอรรถนี้

ภาพที่ 16 : แผนที่แสดงการกระจายของคัทและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 12 "กระซาย"

- △ หัวพะอแอม
- หัวกะซาย, กะซาย, กะซาย, กะซาย

ชื่อเรื่อง : ภาษาถิ่นก่อนชนบทในบริเวณ 8 จังหวัดภาคเหนือ

ผู้จัดทำ : นาย [ชื่อ] ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐

วิทยานิพนธ์ : สัน

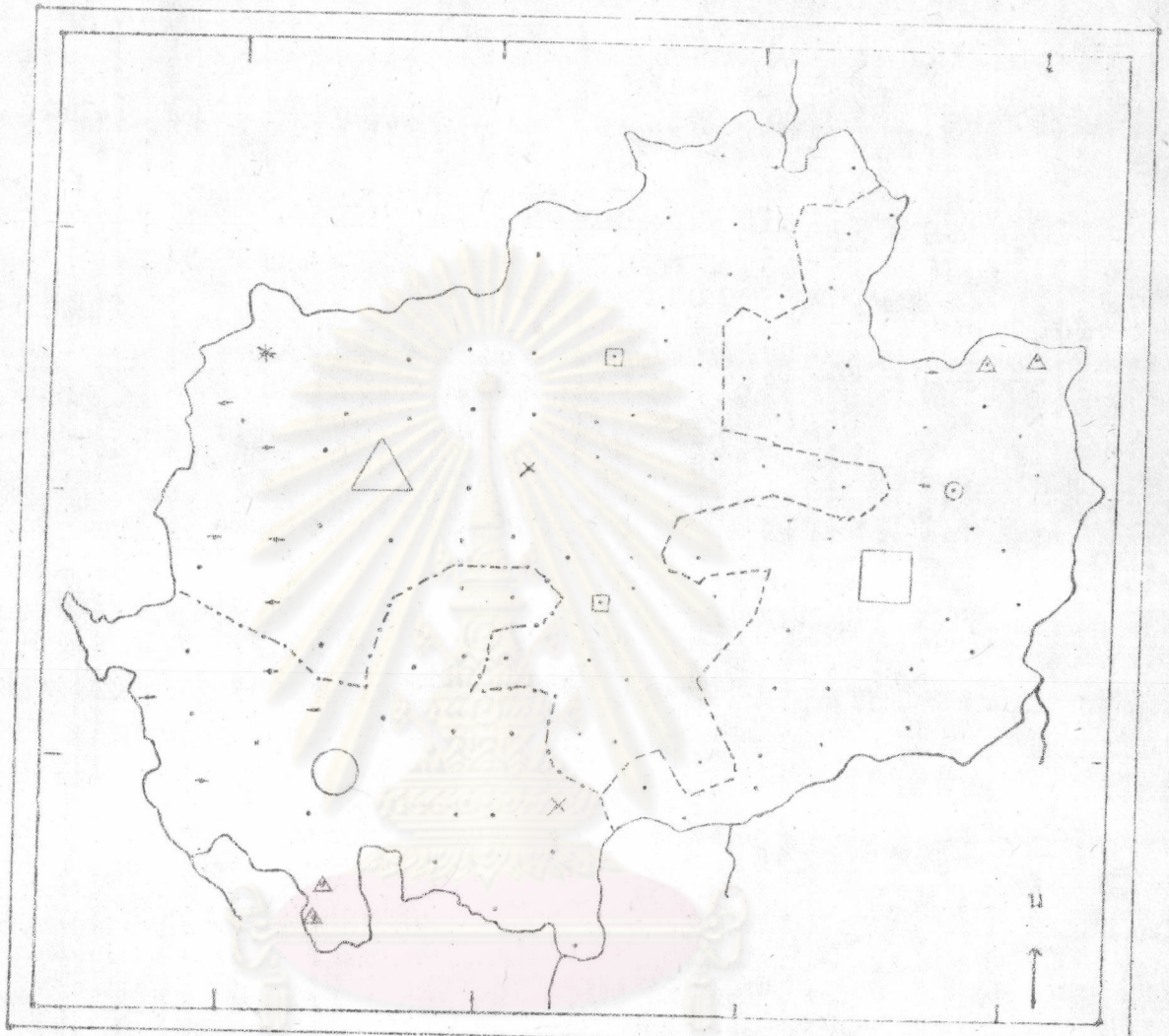
เขตจังหวัด : _____

เส้นแบ่งเขตภาษา : _____

สัญลักษณ์จุด

- ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นหัวเมือง
- ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นภาษาอื่น
- ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา ๑ หนว่บรรทัด เป็นภาษาอื่น
- × ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คั่นแบบสองภาษาของหนว่บรรทัด

ภาพที่ 17: แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

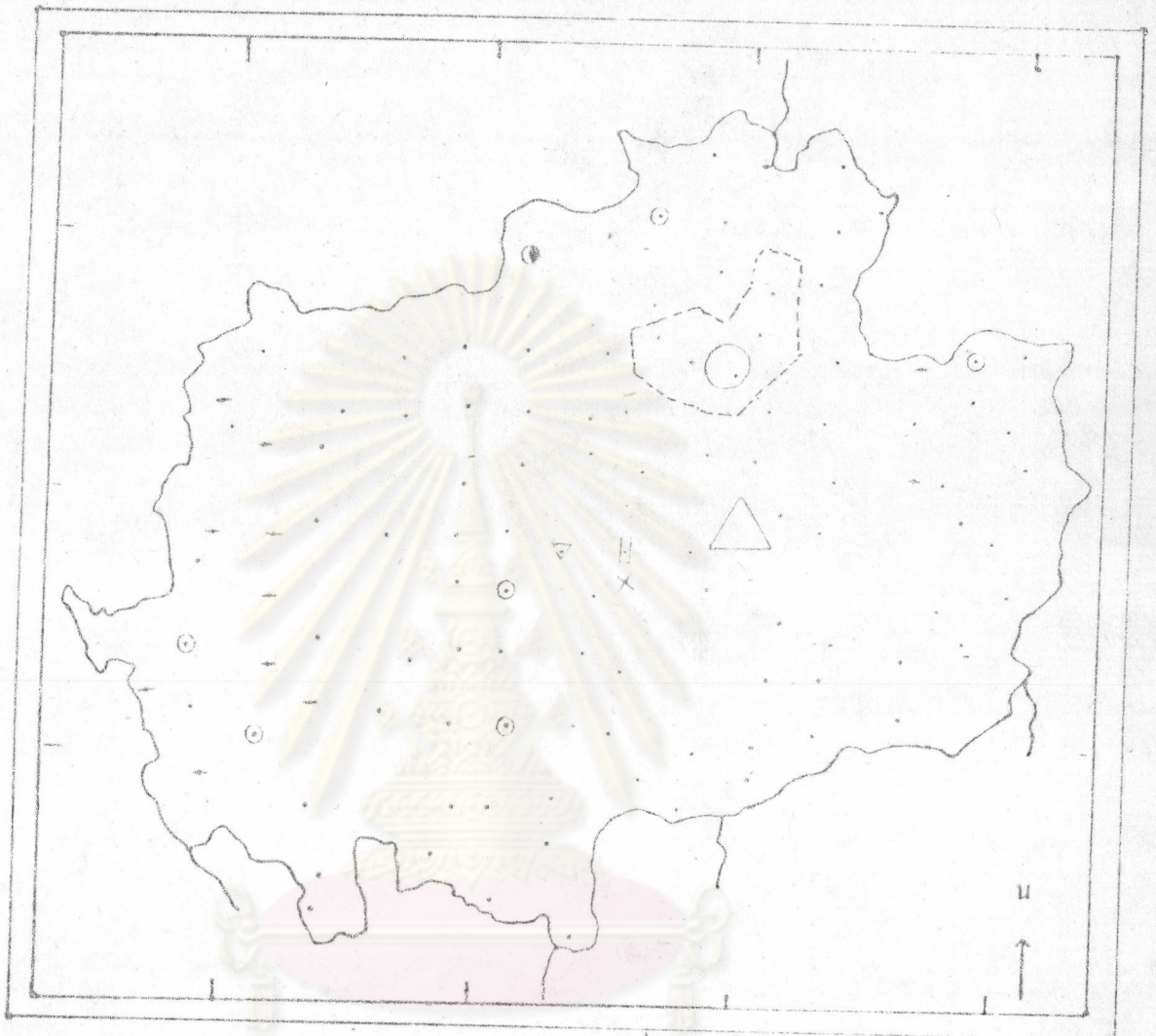

หน่วยย่อยที่ 13 "ชาวโพด"

- △ ชาวสาลี่ สาลี่ สี่ลี่
- ชาวโปด ชาวโปด ชาวโพด
- ชาวปาง

ชื่อเรื่อง	การตั้งถิ่นฐานของชนเผ่าในเขตภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	นางสาว... (ชื่อผู้จัดทำ)
สถานที่	จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย
ปี	พ.ศ. ๒๕๐๑
ชื่อผู้ศึกษา
ชื่อโรงเรียน
ชื่อจังหวัด
ชื่อตำบล
ชื่อหมู่บ้าน
ชื่อกลุ่มบ้านที่สอบแบบสอบตน	บ้านหัวเมือง
ชื่อกลุ่มบ้านที่สอบแบบสอบตน	บ้านชาวเขิน
ชื่อกลุ่มบ้านที่สอบแบบสอบตน	บ้านของหนามยวณ
	บ้านชาวเขิน
ชื่อกลุ่มบ้านที่สอบแบบสอบตน	ของหน่วยอร่างดี

ภาพที่ 19 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 15 "ต้นก้ามปู"

- △ ต้นสา สำสา ฉำฉา ส้มสา
- ⊙ ต้นก้ามปู
- บำกอโค โดงโค กัดโค กมโค เกาโค
- ▽ ไม้แปก
- ฉำฉา + กมโค

ชื่อโครงการ	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พื้นที่ศึกษา	จังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง พะเยา
ปีการศึกษา	2525
ผู้จัดทำ	ดร. ประจักษ์ วัฒนา
สถานที่ศึกษา	เชียงใหม่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง พะเยา
ระยะทาง	เชียงใหม่ - เชียงใหม่ 100 กม. เชียงใหม่ - เชียงราย 150 กม. เชียงใหม่ - ลำปาง 180 กม. เชียงใหม่ - พะเยา 200 กม.
วัตถุประสงค์	ศึกษาการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษา
สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● บ้านที่คนพูดภาษาถิ่นเดียวกัน ○ บ้านที่คนพูดภาษาถิ่นต่างกัน □ บ้านที่คนพูดภาษาถิ่นเดียวกัน × บ้านที่คนพูดภาษาถิ่นต่างกัน

ภาพที่ 20 : แผนที่แสดงการกระจายของคัสท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 16 "ตะโลกร่นำ"

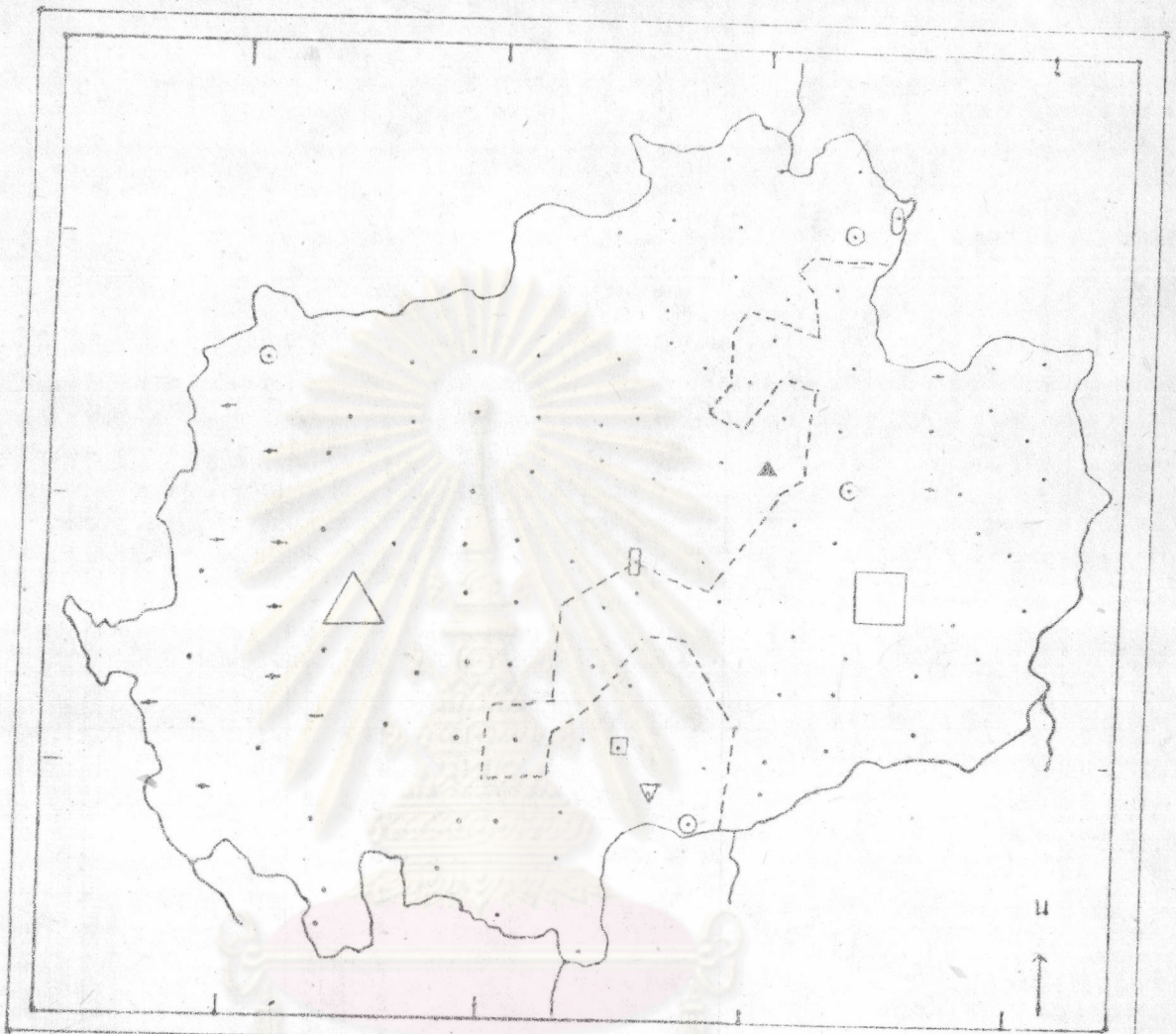
- ชโล
- △ ชโลสูง
- ชเตา
- ชโลเตา
- โภ ตะโลกร
- เตา เตา
- เตาโล
- ◇ เตา + โภ

ชื่อเรื่อง : การเป็นต้นแบบ ทวีปเอเชีย : การศึกษา วิจัย
 แสดงอาณาเขต : 3 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 มาตรการอื่น ๆ : ๑,๗๕๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่odobแบบสอบถาม เป็นคำเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่odobแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่odobแบบสอบถามของหน่วยสำรวจนี้
 เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่odobแบบสอบถามของหน่วยบรรทัด

ภาพที่ 21 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 17 "ปลาซ่อน"

- △ ปลาหลิม
- ปลาจะละลิ ปลาจะเลาะ
- ปลาถ่อ
- ▲ ปลาถิม + ปลาหลิม
- ปลาถาง
- ปลาหลิม + ปลาจะเลาะ
- ▽ ปลาลอม

ชื่อสัตว์ ปลาซ่อน

แผนที่ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดย : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ปี พ.ศ. ๒๕๐๖

ลักษณะของเส้น

เขตจังหวัด

เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์สัตว์

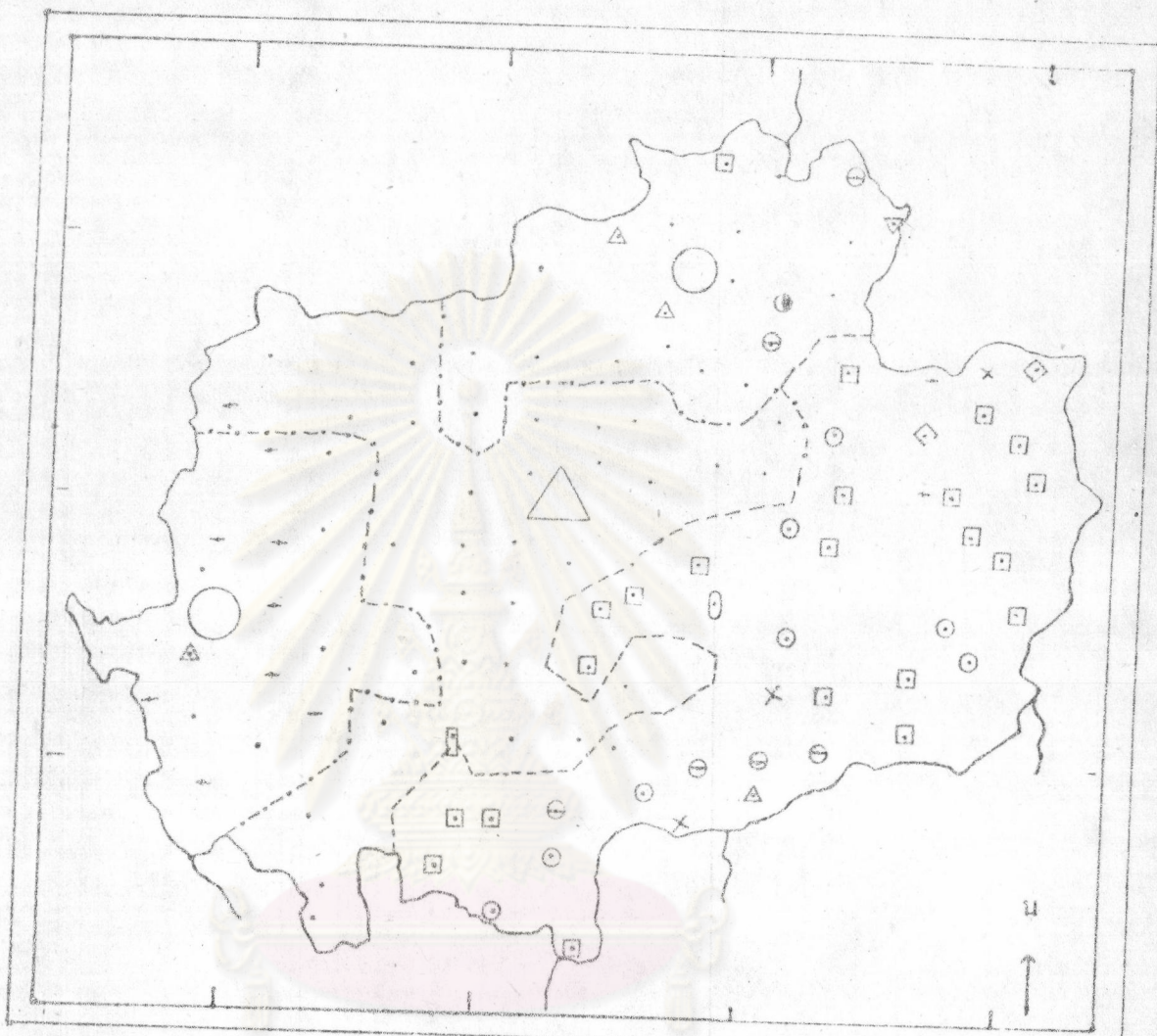
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบลวดลาย เป็นตัวเมือง *

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบลวดลาย เป็นภาษาอื่น →

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบลวดลายของหน่วยบรรทัดนี้เป็นภาษาอื่น *

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ขอบแบบลวดลายของหน่วยบรรทัด x

ภาพที่ 22 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน ๘ จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 18 "ปลาตะเพียน"

- ปลาสะปาก
- ปลาปลก
- △ ปลาขาว
- ⊖ ปลาตะเพียน ปลาเปี่ยน
- ▽ ปลาบงควา
- ◇ ปลาหนาม
- ⊙ ปลาปัก
- กว้าปี่
- ▭ ปลาขาว + ปลาปลก

ชื่อสัตว์ : ปลาตะเพียน (ปลาน้ำจืด) ... (รายละเอียดเพิ่มเติม)

จังหวัดภาคเหนือ : เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ลำปาง, พะเยา, แพร่, น่าน, อุตรดิตถ์, สุโขทัย, กำแพงเพชร, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์

มาตราส่วน : ๑ : ๑,๐๐๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น

เขตจังหวัด : ————

เส้นแบ่งเขตภาษา : - - - - -

สัญลักษณ์จุด

ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองด้าน เป็นคำเมือง : •

ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองด้าน เป็นภาษาอื่น : +

ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองด้านของหน่วยวรรณ์ เป็นภาษาอื่น : *

ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คั่นแบบสองด้านของหน่วยวรรณ์ : x

หน่วยบรรทัดที่ 19 "ต่างดาว"

■	แม่บัว	□	อ๋แย่น
▣	แม่อ๋บัว	△	ฮ่งดาว
●	แม่อ๋เก	▽	คางดาว
◐	แม่อ๋ปัด	◻	บั้งบัว บั้งบัว บางบัว
▬	แม่อ๋แงน		บางบัว บั้งบัว คังคัว
▲	บั้ง บั้ง บั้ง	◐	แม่เชื้อ
◇	อั้ง อั้ง	◆	ฮ่งดาว + บั้งบัว
○	อั้ง		
◻	อั้ง		
○	อั้ง		

ชื่อเรื่อง : ภาษาถิ่นย่อยของชาวเมือง : เชียงใหม่ เชียง
 แหล่งข้อมูล : ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 มาตราส่วน : ๑ : ๑,๕๐๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นคำเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยบรรทัดนี้ เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยบรรทัดนี้

ภาพที่ 24 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยย่อยที่ 20 "นกก้าววาน"

▲	นกกบัก	◇	นกกะริบ
△	นกกบักตะลิว	○	นกก้าววาน
□	นกกบัก	▭	นกกบักไม่แห้ง
●	นกกบักทอง	▨	นกกบักแม่หัววาน
◆	นกกบักจะลิว	○	นกกบักทอง
○	นกกบัก	⊗	นกกบักตะลิว + นกกบัก
▼	นกกบัก		
●	นกกบักยก		

ชื่อเรียก : นกกบักแม่หัววาน (เรียก) : นกกบักแม่หัววาน
 นกกบักแม่หัววาน 8 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 หมายเหตุ : ๗,๗๕๐,๐๐๐

สัญลักษณ์บนแผนที่
 เขตจังหวัด : _____
 เส้นแบ่งเขตภาษา : - - - - -

สัญลักษณ์อื่นๆ
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่พอบแบบของถนน เป็นตัวเอียง : ◊
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอแบบของถนน เป็นทาสี : ◊
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอแบบของถนนของหน่วยอวอร์ดนี้ เป็นทาสี : ◊
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอแบบของถนนของหน่วยอวอร์ดนี้ : X

ภาพที่ 25 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

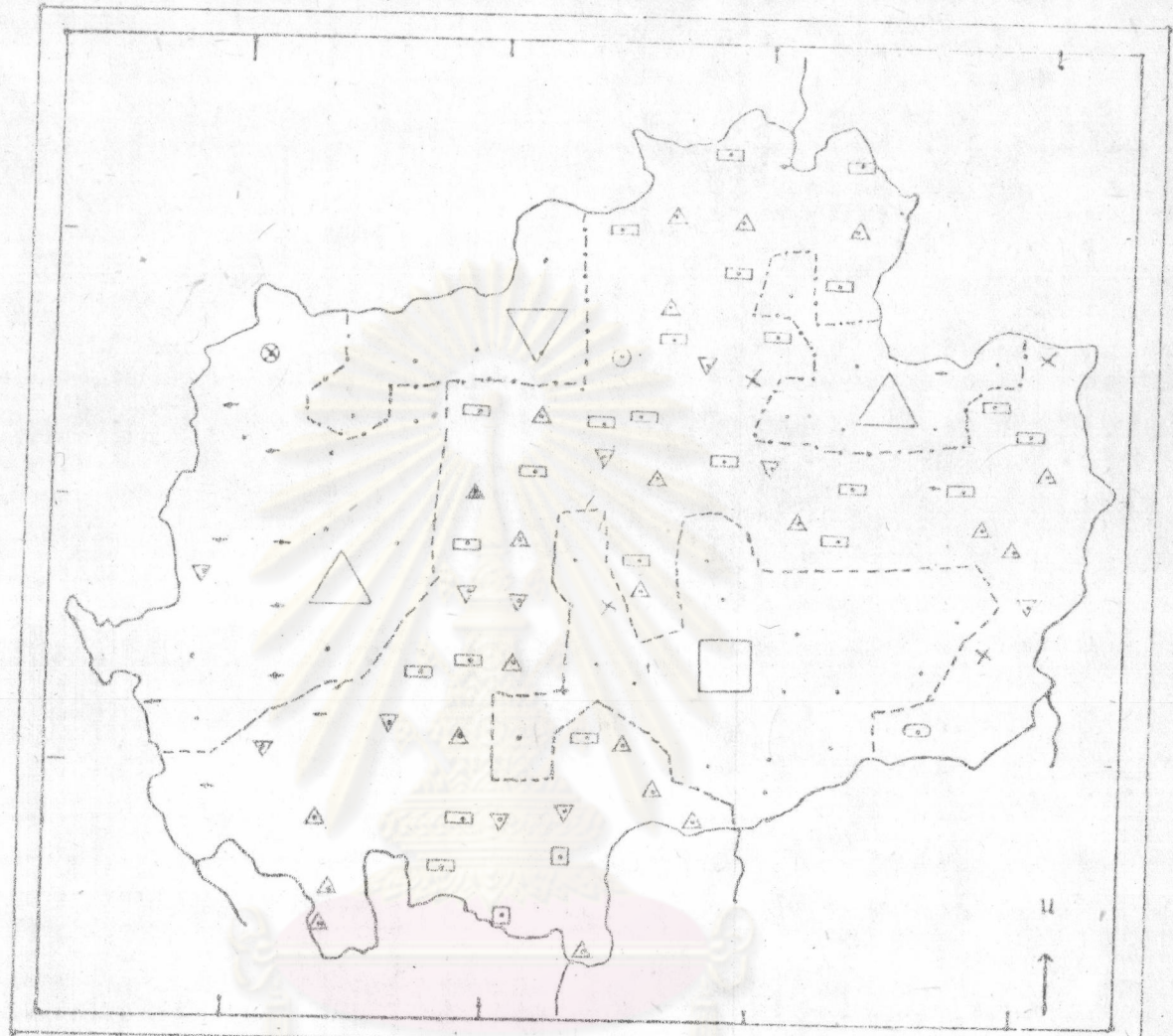

หน่วยอรรถที่ 21 "เซ็มซัด"

- △ สายช้าง สะช้าง สะซัง สายซัด
- ค่าย
- สายแอม สาวแอม
- ▣ ค่าย + ค่ายรัด
- ⊙ ตะแอม
- ◇ ปลอกแอม ปอกแอม ปอบแอม
- เซ็มซัด
- สายช้าง+ สายแอม

ชื่อเรื่อง	การกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ปีพิมพ์	2540
จำนวนหน้า	2, 140, 000
วัตถุประสงค์	ศึกษาการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● ค้ำหัดบ้านที่ค้ำหัดแบบลอบตา เป็นค้ำหัดเมือง — ค้ำหัดบ้านที่ค้ำหัดแบบลอบตา เป็นภาษาอื่น ⊙ ค้ำหัดบ้านที่ค้ำหัดแบบลอบตาของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาอื่น × ค้ำหัดบ้านที่ไม่ค้ำหัดแบบลอบตาของหน่วยอรรถนี้

ภาพที่ 26 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหลักและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 22 "ภาษาทมิฬ"

- △ ภาษาภาค
- ภาษาสวาน
- ◻ ภาษาทวายแดง
- ▽ ภาษาทมิฬ
- ภาษาทอง
- ภาษาแฉะ
- ⊗ ภาษาเคียนหัว
- ▲ ภาษาปากยา

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นย่อยของภาษาทมิฬ : ภาษาทมิฬภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ปีพิมพ์	พ.ศ. 2550
จำนวนหน้า	100 หน้า
ขนาด	21 x 28 ซม.
ราคา	100 บาท
ลิขสิทธิ์	สงวนลิขสิทธิ์
การพิมพ์	พิมพ์ที่ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
การกระจาย	แจกจ่ายฟรี
การติดต่อ	ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โทร. 053-811111

ภาพที่ 27 : แผนที่แสดงการกระจายของคัมภีร์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรณที่ 23 "ผาชาวม้า"

- △ ผาตอง
- ผาหัว ผาโท ผาลาดหัว
- ผาชาวม้า ผาชะมา
- ◻ ผาหัว + ผาชาวม้า

ชื่อเรื่อง	ผาชาวม้า
เลขที่ฉบับ	๕
ปีที่พิมพ์	๒๕๐๖
ผู้พิมพ์	ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรม
ที่พิมพ์	เชียงใหม่
จำนวนหน้า	๕๐
ราคา	๒๐๐.๐๐
ลักษณะ	ปกแข็ง
วัสดุพิมพ์	กระดาษ
ผู้พิมพ์	ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรม
ที่ตั้งพิมพ์	เชียงใหม่
ปีที่พิมพ์	๒๕๐๖
จำนวนหน้า	๕๐
ราคา	๒๐๐.๐๐

ภาพที่ 28 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยย่อยที่ 24 "คำใหม่"

- △ คำควบ
- คำแม่
- คำใหม่ คำใหม่
- คำใหม่
- คำใหม่
- ◇ คำสุก

ชื่อแผนที่ : ภาษาถิ่นในภาคเหนือตอนล่าง : ศ. เรขิน เวียง
 และคณะ : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 มกราคม ๒๕๒๖ : ๗ : ๗,๙๕๐,๐๐๐

สัญลักษณ์บนแผนที่
 เขตจังหวัด : ————
 เส้นแบ่งเขตภาษา : - - - - -

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นคำแม่เมือง : •
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นภาษาถิ่น : —
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยย่อยนี้ เป็นภาษาถิ่น : +
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยย่อยนี้ : x

ภาพที่ 29 : แผนที่แสดงการกระจายของกิ้งก่าและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

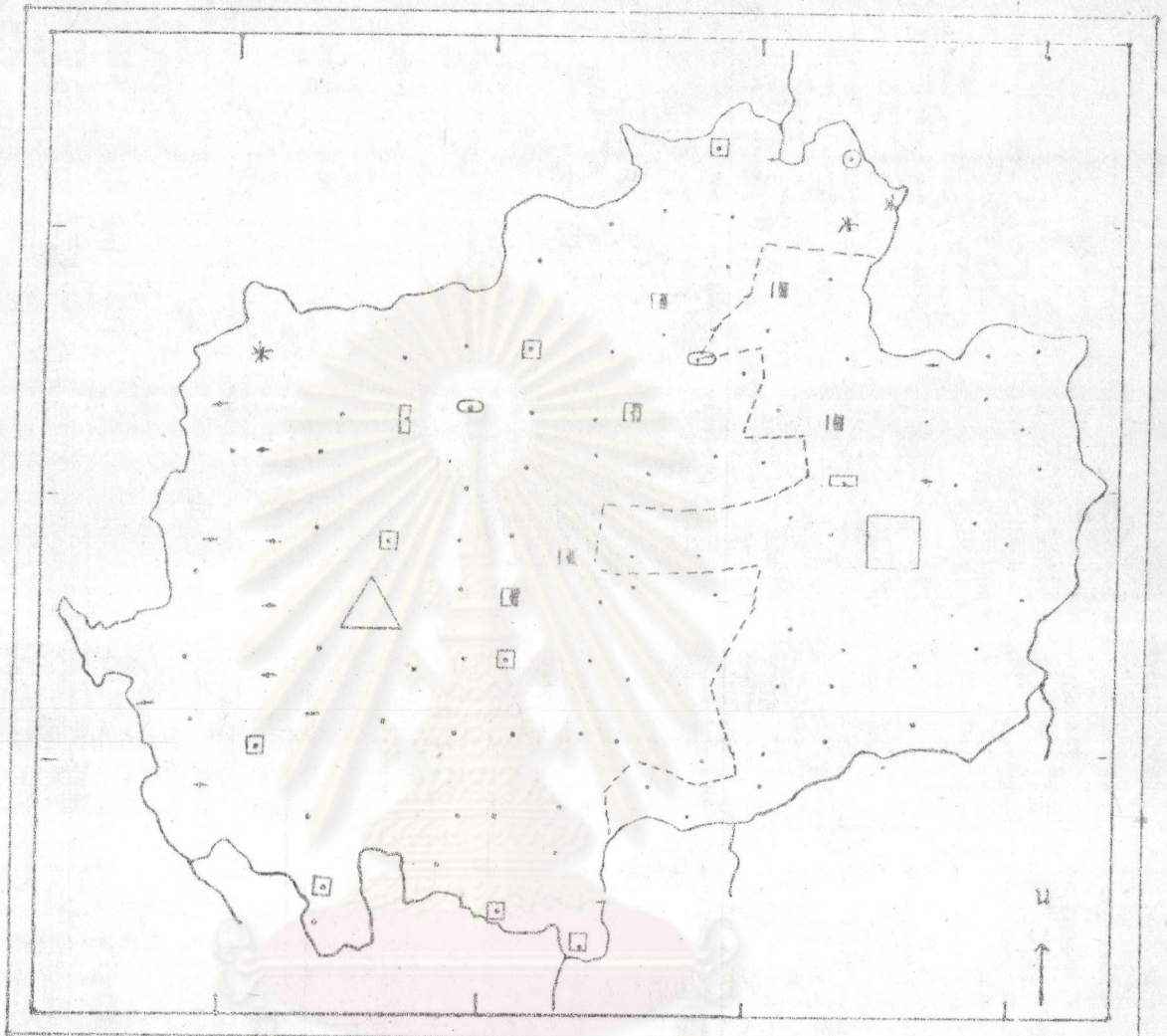

หน่วยบรรทัดที่ 25 "เบาะ" (พื้นนอนเล็ก)

- △ ผ่ากอบ ผ่าแกบ กอบ
- เบาะ เมาะ

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นย่อยของกิ้งก่า	ผู้จัดทำ	วิไลวรรณ
แสดงค่า	ภาษาถิ่น	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย	
ปี	พ.ศ. ๒๕๐๐	จำนวนหน้า	๗, ๕๕๐, ๐๐๐
วิทยุศึกษา	พิมพ์	เขตจังหวัด	
เส้นแบ่งเขตภาษา			
วิทยุศึกษา			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง	•		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น	○		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย เป็นภาษาอื่น	△		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย	×		

ภาพที่ 30 : แผนที่แสดงการกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 26 "จวน"

- △ กวยแบน
- ▣ จวนแบน
- กวยจวน
- แบน
- ▭ ซุ่มแบน
- กวยแบน + จวน
- จวน

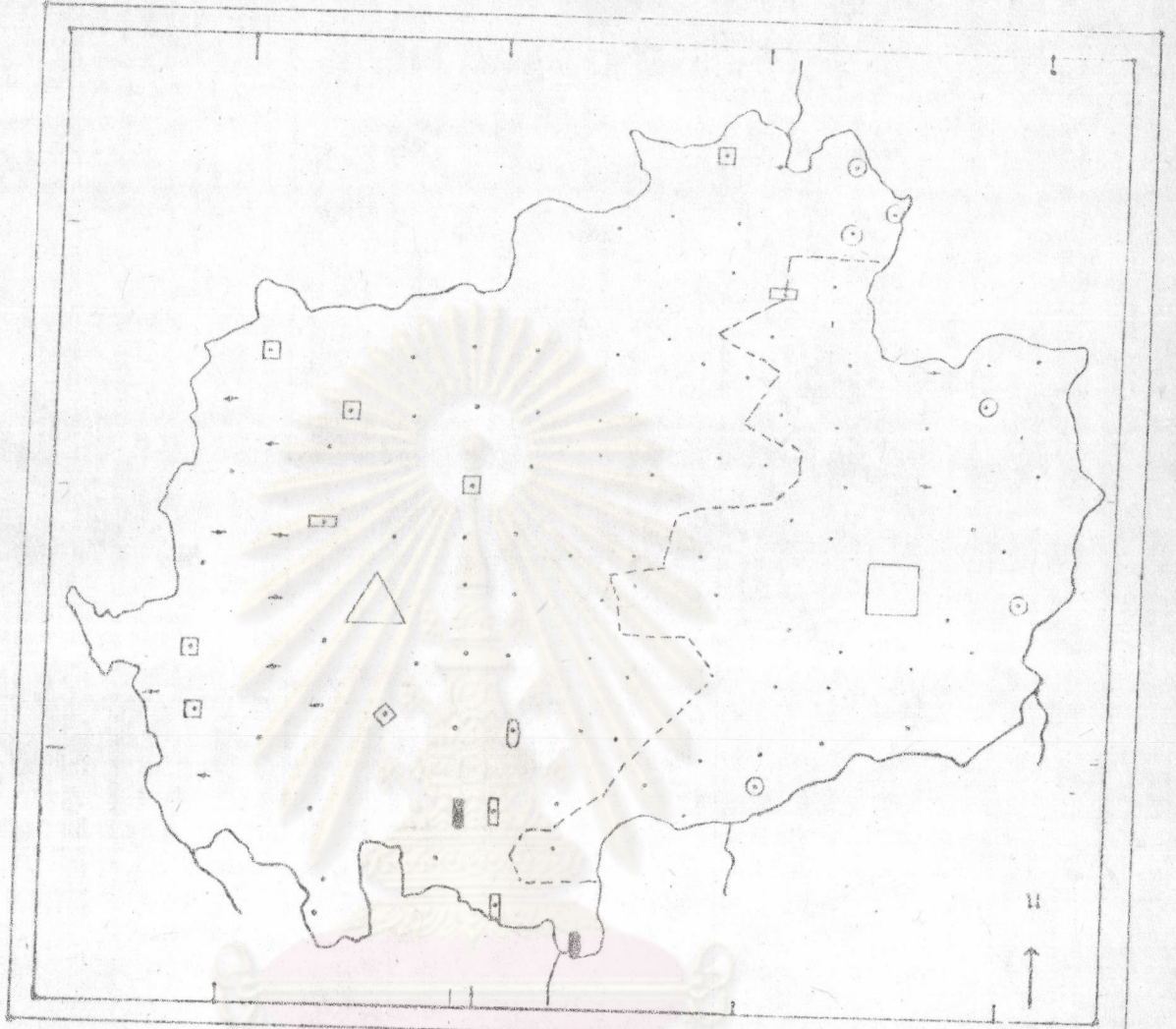
ชื่อเรื่อง : ...
 ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 กรุงเทพฯ โทร. ๐๒-๒๕๕๓๖๖๖
 ปีพิมพ์ : ๒๕๒๖

ลักษณะพิมพ์ : ...
 ขนาดรูปถ่าย : ...
 เส้นแบ่งเขตภาษา : ...

สัญลักษณ์จุด :
 * ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบสองด้าน เป็นคำเมือง
 - - - - - ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบสองด้าน เป็นภาษาถิ่น
 * - - - - - ตั้งหมู่บ้านที่ขอบแบบสองด้านของหน่วยอรรถ เป็นภาษาถิ่น
 x ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ขอบแบบสองด้านของหน่วยอรรถ

ภาพที่ 31 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหลักและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

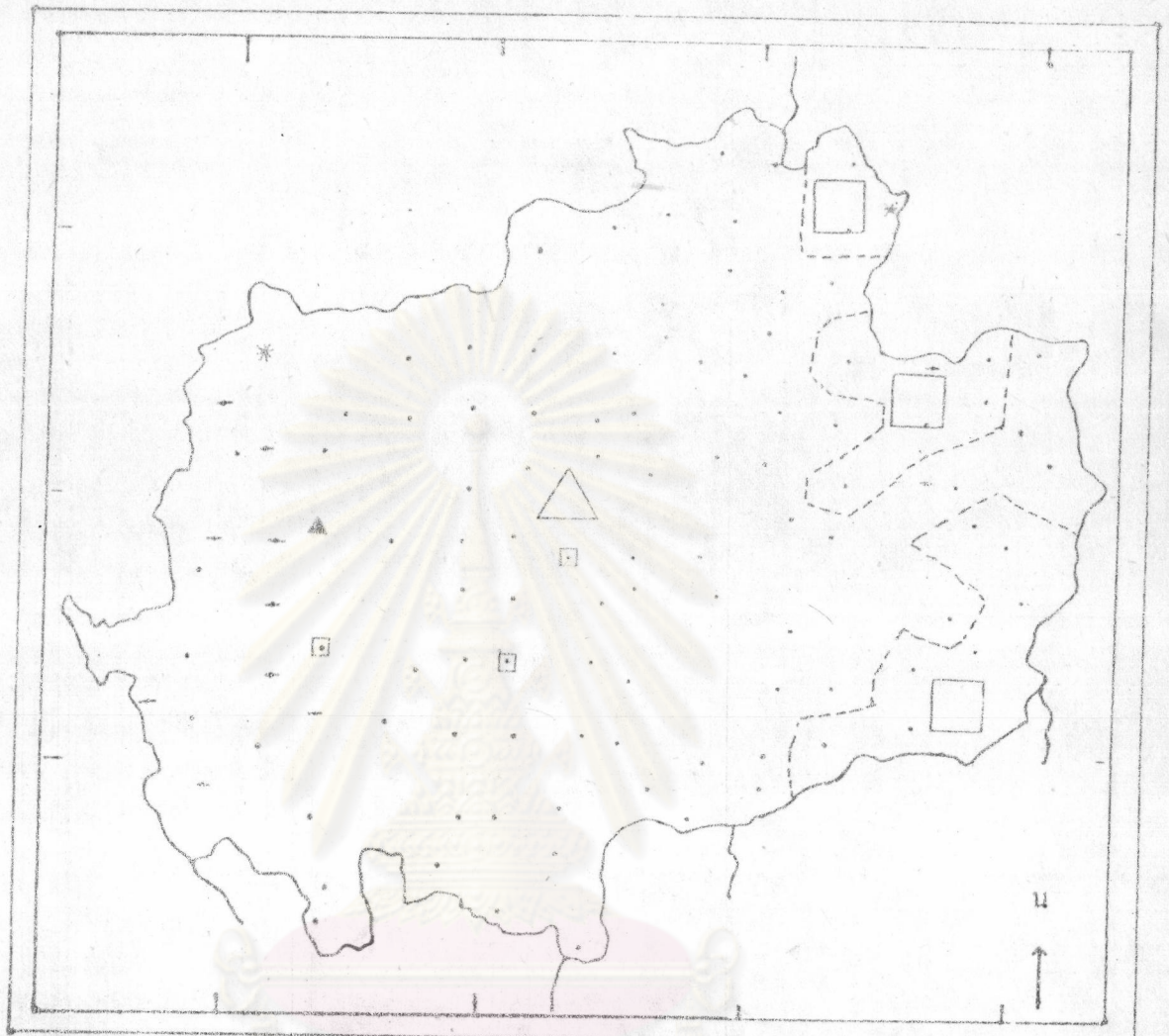

หน่วยอรรถที่ 27 "สาทรก"

- △ แคนครก
- แคนสาก สาก
- แคนสากครก สากครก
- ◊ แคนปีก
- ▭ แคนค้ำ
- ◻ คัมบก
- ▭ กอนค้ำ
- ▭ สาก+สากครก
- ◊ แคนครก+ แคนค้ำ

ชื่อเรื่อง	ภาคเหนือกับเขตภาษา
ผู้จัดทำ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขาม
ปีพิมพ์	พ.ศ. 2530
ชื่อผู้พิมพ์	_____
ชื่อจังหวัด	_____
ชื่อหน่วย	_____
สัญลักษณ์	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบผสมภาษา เป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบผสมภาษา เป็นภาษาถิ่น	+
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบผสมภาษาของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาถิ่น	×
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอนแบบผสมภาษาของหน่วยอรรถนี้	×

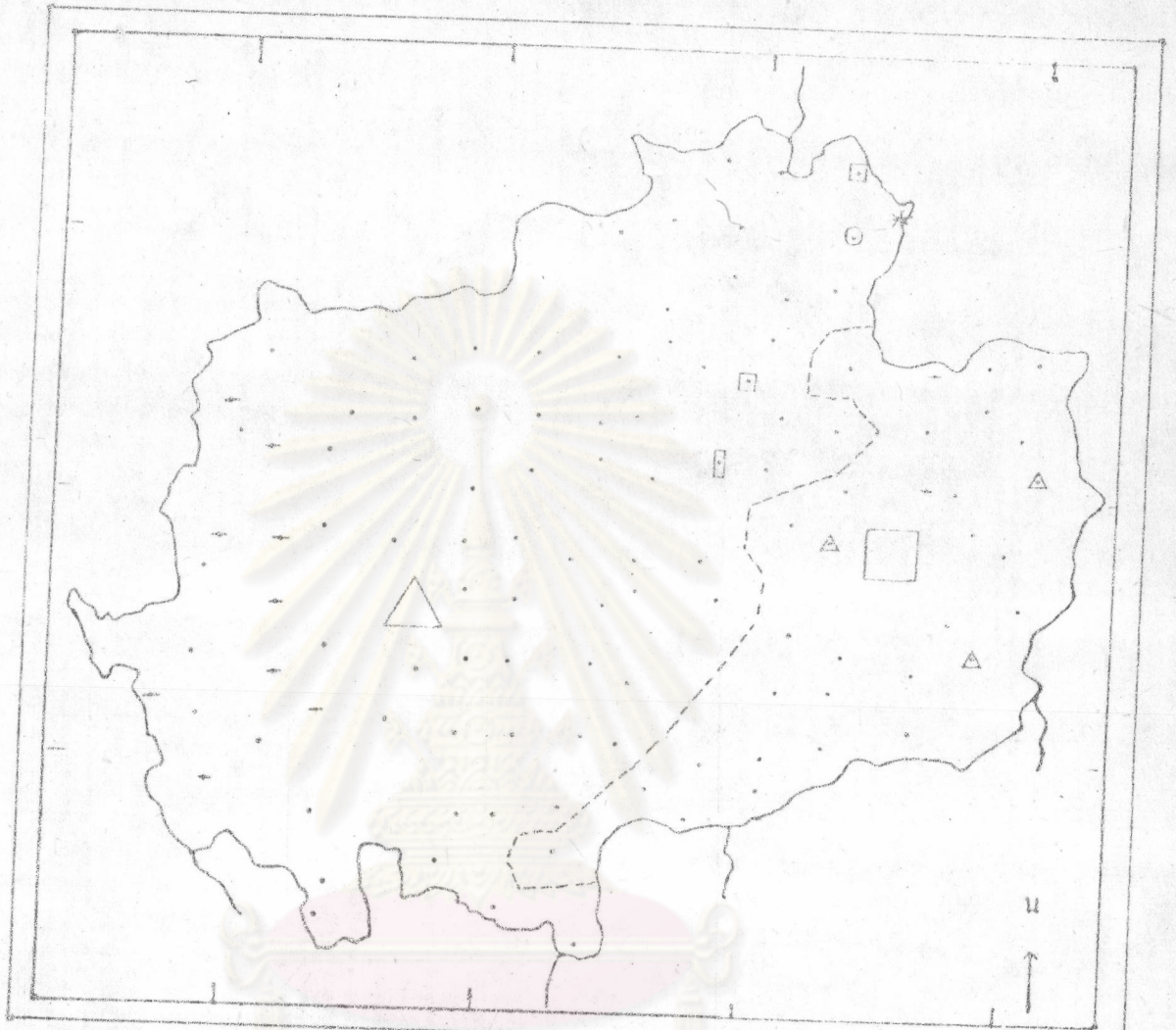
ภาพที่ 32 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 28 "ไม้ลัด"

- △ ไม้กะหลีก ไม้กะหลีก
- ▲ ไม้กะหลีก + ไม้กะหลีก
- ไม้เลื้อย

ชื่อ (ชื่อ)	ภาษาถิ่นก่อนขยายตัวเมือง	๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐
เลขยกหน่วยเขต	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐						
มาตราส่วน	๑ : ๑,๐๐๐,๐๐๐																																																			
สัญลักษณ์เขตเส้น																																																				
เขตจังหวัด																																																				
เส้นแบ่งเขตภาษา																																																				
สัญลักษณ์จุด																																																				
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล เป็นคำเมือง	•																																																			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล เป็นภาษาถิ่น	—																																																			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบลของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาถิ่น	*																																																			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบลของหน่วยอรรถนี้	x																																																			

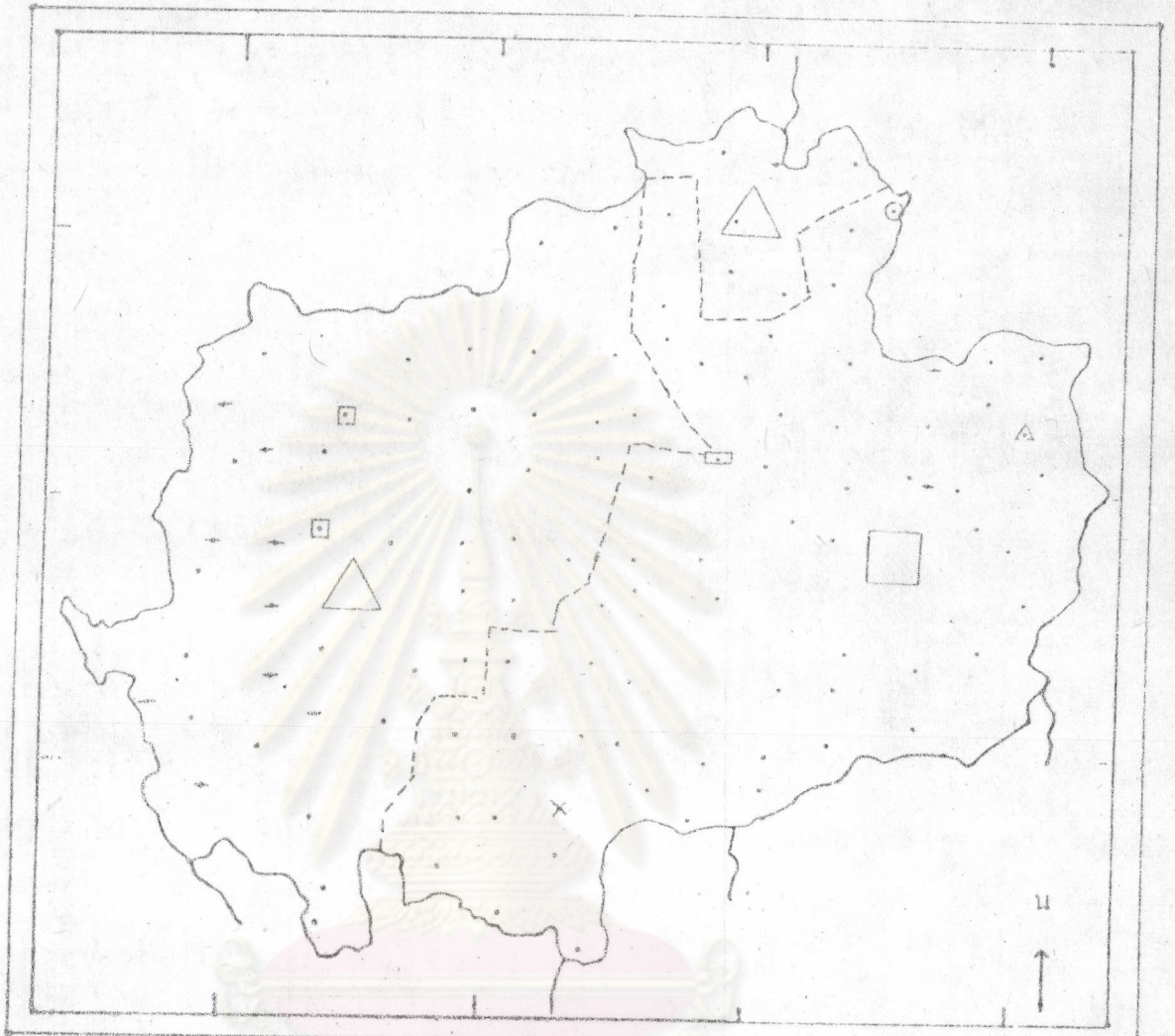

หน่วยบรรทัดที่ 29 "กระตัง"

- △ คัทท์
- ออง สะออง สะออน
- กระตัง
- ▭ คัทท์ + ออง

ชื่อเรื่อง	การกระจายของคัทท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพและพันธุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกรณ
ปีจัดทำ	พ.ศ. ๒๕๕๐
ปีที่พิมพ์	
สถานที่พิมพ์	
จำนวนหน้า	
ราคา	
ลิขสิทธิ์	
คำอธิบาย	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษา เป็นภาษาถิ่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยการเป็นภาษาถิ่น	○
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คั่นแบบสองภาษาของหน่วยการเป็น	×

ภาพที่ 34 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 30 "กระบุง"

- △ เบียด เบียด เป็ด
- บุง
- บุงเบียด
- ◻ เบียด + บุง

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นของชนชาวไทยโบราณ
แสดงอาณาเขต	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
มาตราส่วน	1 : 1,000,000
สัญลักษณ์เส้น	
เขตจังหวัด	-----
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----
สัญลักษณ์จุด	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษา เป็นคำเมือง	*
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษา เป็นภาษาอื่น	→
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ค่อนแบบสองภาษาของหน่วยอรรถนี้ เป็นภาษาอื่น	⊕
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ค่อนแบบสองภาษาของหน่วยอรรถนี้	x

ภาพที่ 35 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และถิ่นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ

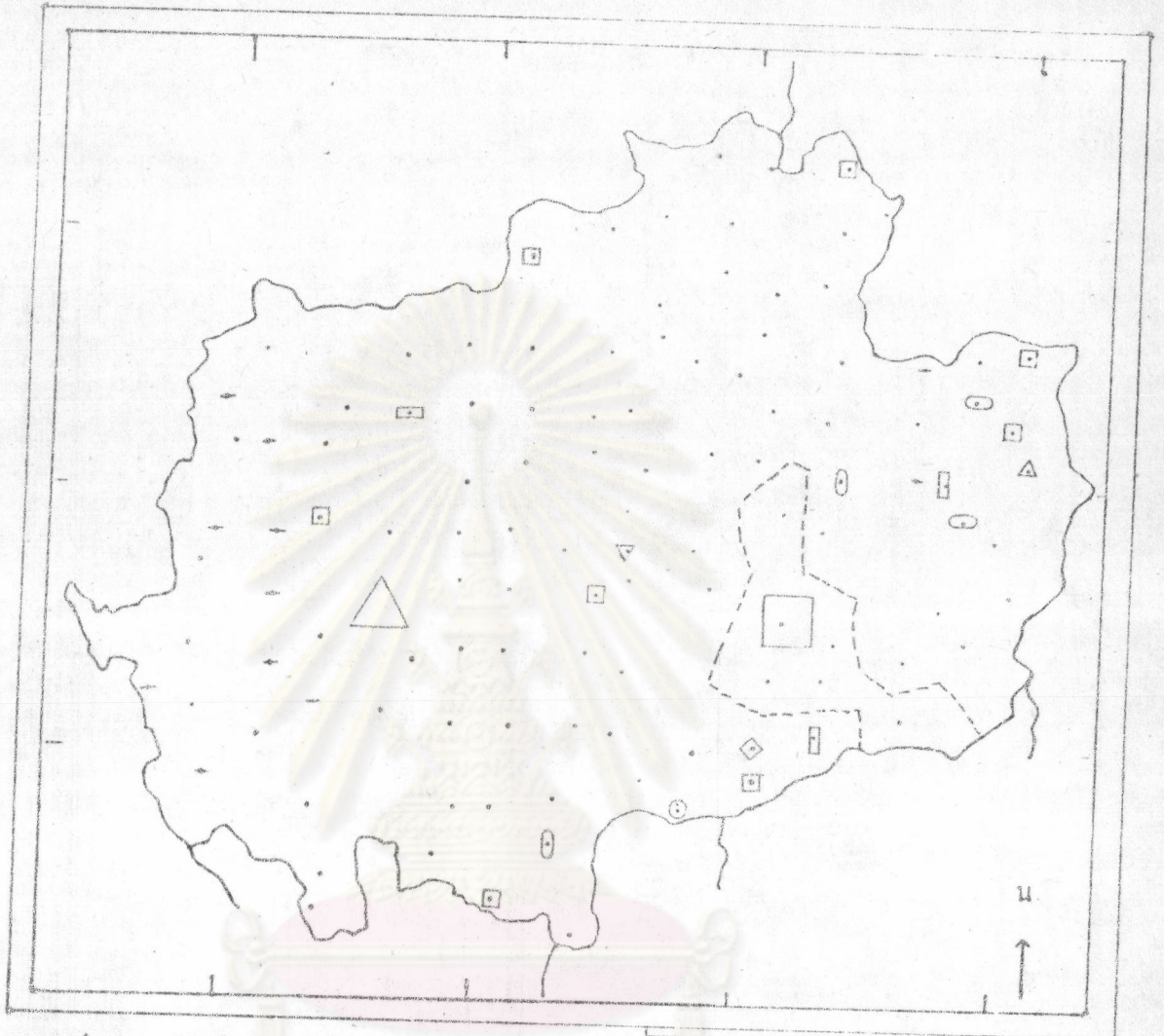

หน่วยบรรทัด 31 "ตะปู"

- เหล็ก
- △ เหล็กถน
- เหล็กจำ เหล็กจำ
- ▭ เหล็กปิ่น
- เหล็กตะปู เหล็กกะปู
- ▭ เหล็กใหม่

ชื่อ	ภาคเหนือ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
เลขที่	๑	๒	๓	๔	๕
วันที่					
ชื่อผู้เก็บ					
ชื่อจังหวัด					
เส้นแบ่งเขตภาษา					
สัญลักษณ์จุด					
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนตาม เป็นตัวเต็ม	●				
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนตาม เป็นภาษาจีน	○				
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนตามของหน่วยราชการ เป็นภาษาจีน	*				
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอนแบบสอนตามของหน่วยราชการ	x				

ภาพที่ 36 : แผนที่แสดงการกระจายของพื้นที่และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถ 32 "มานั่ง"

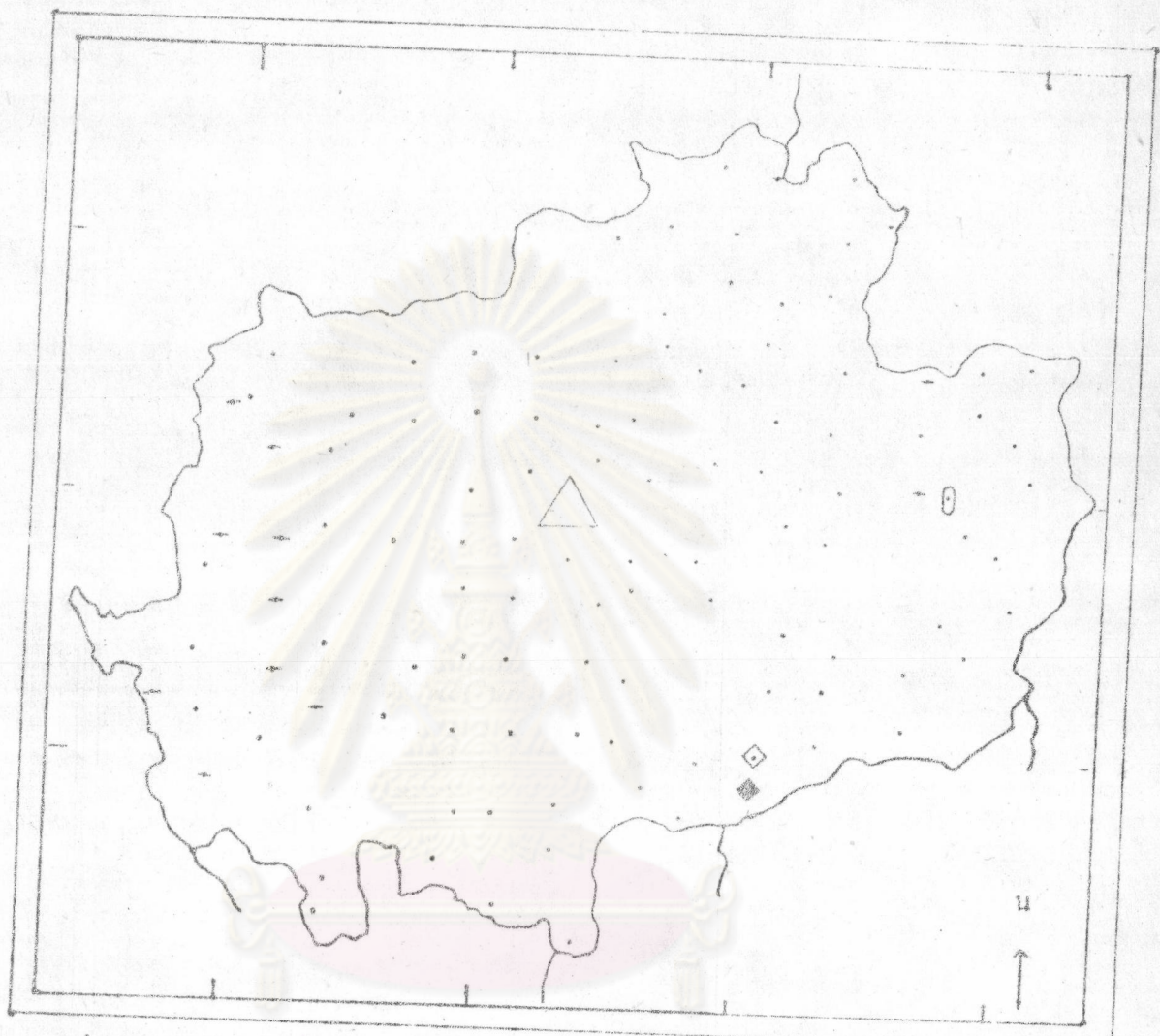
- มานั่ง
- มาจ่อ
- △ ตงนั่ง
- △ ตง
- โตะ
- ◇ โตะ + เกาอี้
- เกาอี้
- กอม
- ▽ เกาอี้ + ตง

ชื่อเรื่อง : มานั่งถิ่นน้อยของหัวเมือง : อ. วชิร วัฒน
 แห่ง : ภาควิชาภาษาไทย : วิทยาลัยครูเชียงใหม่
 มาตรฐาน : ๑๐๐,๐๐๐
 วิทยาลัยครูเชียงใหม่
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอขนแบบสองภาษา เป็นคำเมือง
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอขนแบบสองภาษา เป็นภาษาอื่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอขนแบบสองภาษาของหน่วยวรรค เป็นภาษาอื่น
- × ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอขนแบบสองภาษาของหน่วยวรรค

ภาพที่ 37 : แผนที่แสดงการกระจายของคัทและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

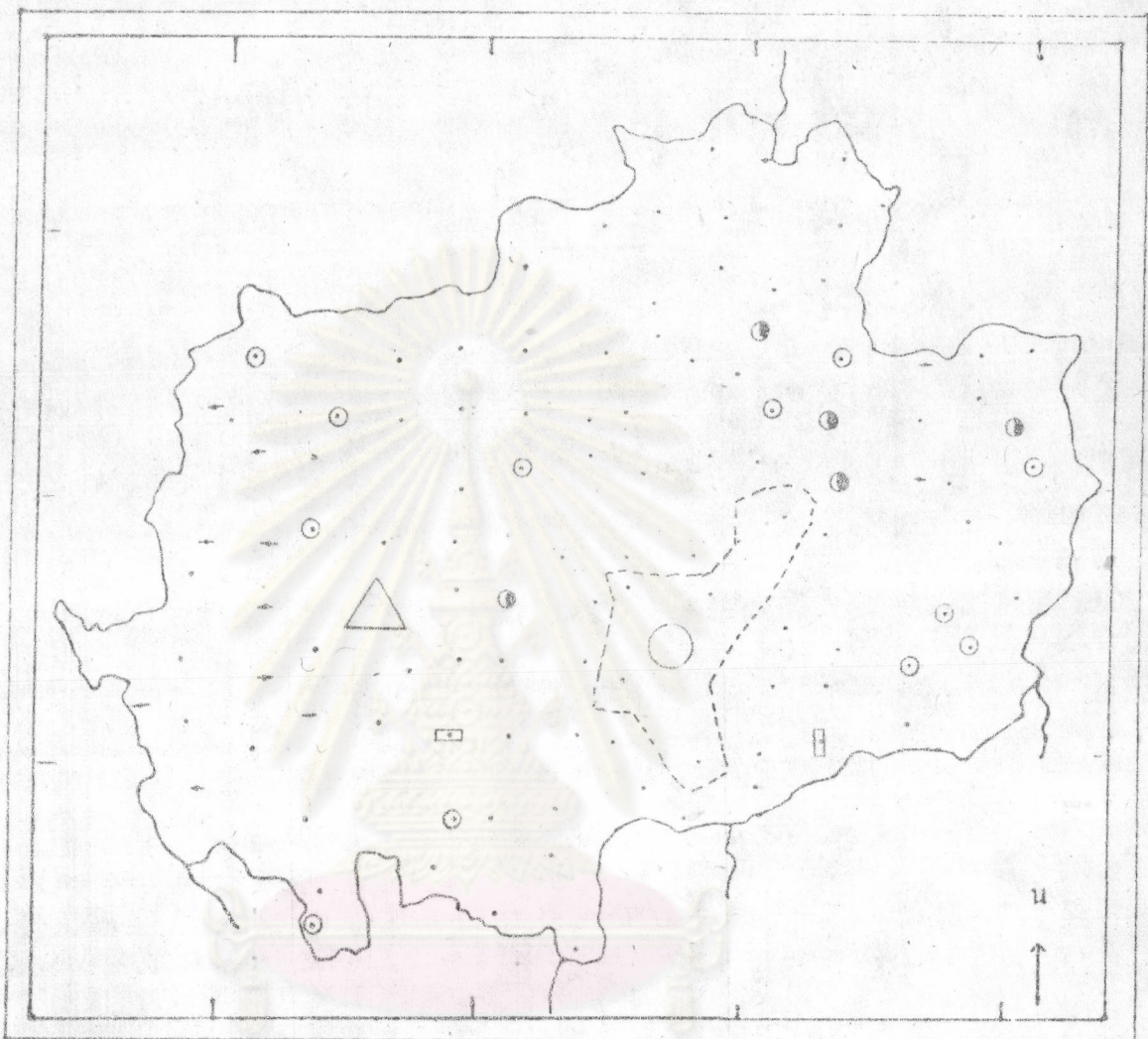

หน่วยย่อยที่ 33 "รถจักรยาน"

- △ รถคัท
- ◇ รถเคี้ยว
- รถจักรยาน
- ◆ รถคัท + รถเคี้ยว

ชื่อเรื่อง	การขึ้นรถคัทและรถเคี้ยว
แหล่งข้อมูล	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
ปีรวบรวม	พ.ศ. 2502
ผู้เรียบเรียง	
เขตจังหวัด	
เส้นแบ่งเขตภาษา	
สัญลักษณ์	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบของภาษาเป็นคำเดียว	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบของภาษาเป็นภาษาอื่น	+
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบของภาษาของหน่วยย่อยนี้เป็นภาษาอื่น	×
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบของหน่วยย่อยนี้	×

ภาพที่ 38 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 34 "เปลือกมะพร้าว"

- △ กูพร้าว กาพร้าว กาพร้าว
- เปลือกหมากพร้าว เปลือกมะพร้าว เปลือกพร้าว
- ⊙ กูพร้าว กูพร้าว
- กูพร้าว + เปลือกพร้าว
- ◻ กูพร้าว + เปลือกพร้าว

ชื่อเรื่อง : ภาษาถิ่นย่อยของครัวเรือน : การศึกษาเบื้องต้น
 ศึกษานานาชาติ & จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 บทความฉบับ : ๑ : ๑๕๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถามของหน่วยวารคดี เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอบแบบสอบถามของหน่วยวารคดี

ภาพที่ 39 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยวรรคที่ 35 "ชอช"

- △ ชเมอช
- ▲ ชเมง
- ชเซอช
- ชโ
- ชเมง + ชเซอช
- ชเมอช + ชโ

ชื่อ : ภาษาในถิ่นเหนือ ภาคเหนือ : ๐-๐๕๓๓-๕๖๓๓
 ๓๓๓๓-๓๓๓๓ : จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 ๓๓๓๓-๓๓๓๓ : ๐,๓๓๐,๐๐๐

สัญลักษณ์อื่น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล : เป็นบ้านเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล : เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบลของหน่วยวรรคนี้ : เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอนบนของตำบลของหน่วยวรรคนี้

ภาพที่ 40 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 36 "จุดเส้น"

- △ จุด โงน
- เขตหนมเส้นแดง เขตหนมเส้นแดง
- ≡ เขตเส้น
- เส้นลออน
- 0 จุด + เส้นลออน
- ≡ เขตหนมเส้นแดง

ชื่อเรื่อง : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

ผู้จัดทำ : อ. วิมลพร เติมดี

ปี : 2553

จำนวนหน้า : 2

ขนาดกระดาษ : 21 x 29.7 ซม.

ราคา : 100 บาท

ลิขสิทธิ์ : เป็นของตนเอง

เขตจังหวัด : _____

เส้นแบ่งเขตภาษา : _____

สัญลักษณ์ :

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบลออนตาม : เป็นตัวเมือง
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบลออนตาม : เป็นภาษาอื่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอนแบบลออนตามของหน่วยอรรถนี้ : เป็นภาษาอื่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอนแบบลออนตามของหน่วยอรรถนี้

ภาพที่ 41 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 37 "ข้งชาว"

- △ หล่องชาว หล่องชาว
- ตูชาว ตูคชาว หูชาว กูชาว
- เล่า เล่าชาว
- ◇ บ่อมชาว
- ▭ หล่องชาว+ตูชาว
- ตูชาว+เล่าชาว

ชื่อเรื่อง : ภาษาถิ่นของชนเผ่ากระเหรี่ยง : ภาษาถิ่น
 ศึกษานานาชาติ : ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 จำนวนหน้า : ๗, ๒๕๐, ๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

- สัญลักษณ์จุด
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวขอบเขต : เป็นหัวเมือง
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวขอบเขต : เป็นภาษาถิ่น
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวขอบเขตของหน้าแถวนี้
เป็นภาษาถิ่น
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ติดกับแนวขอบเขตของหน้าบรรทัด

ภาพที่ 42 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน ๖ จังหวัดภาคเหนือ

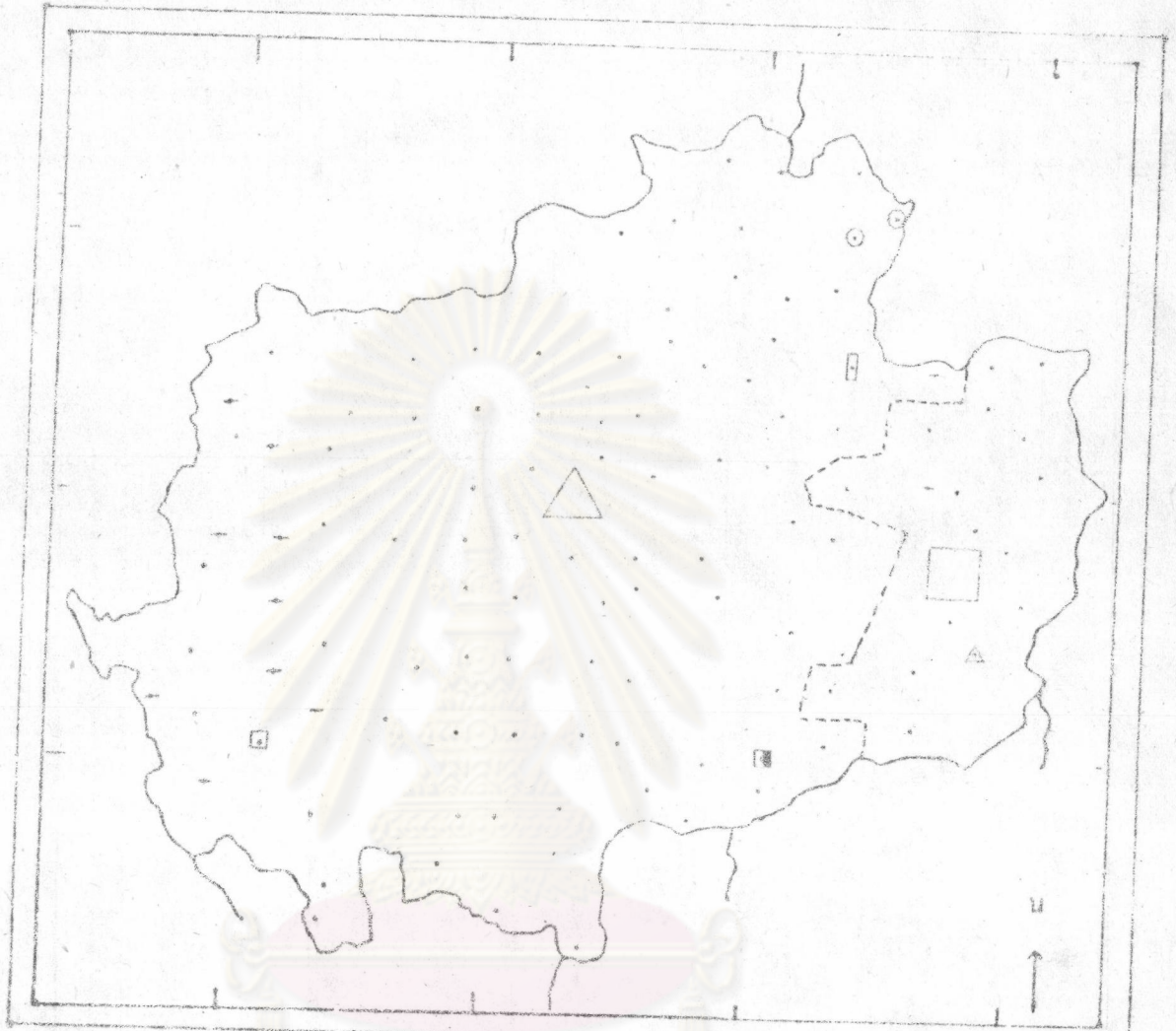
หน่วยบรรทัดที่ 38 " ลอกวี-ควาย "

- △ แผลง
- พาม
- สยถ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อสัตว์ :	ม. ลอกวี-ควาย
แหล่งพบ :	๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ภาคไทย
ปีที่สำรวจ :	พ.ศ. ๒๕๐๖
ชื่อผู้ศึกษา :	
ชื่อจังหวัด :	
เส้นแบ่งเขตภาษา :	
สัญลักษณ์สัตว์	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวรอยเขต เป็นตัวเวียง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวรอยเขต เป็นภาษาถิ่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ติดกับแนวรอยเขตของพม่าหรือลาว เป็นภาษาถิ่น	+
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ติดกับแนวรอยเขต ของพม่า, ลาว	×

ภาพที่ 43 : แผนที่แสดงการกระจายของพืชและสัตว์ในเขตภาคเหนือ จังหวัดพิจิตร

หน่วยบรรทัดที่ 39 "โรงพญาบาล"

- △ โฮงฮยา โฮงฮอว โฮงฮอ
- โฮงชาน โฮงชาน
- โฮงหมอ โฮงหมอ โฮงหมอ
- ▭ โฮงฮยา + โฮงหมอ
- ๒ โฮงพญาบาล

ชื่อ : ...

เนื้อที่ : ...

มูลค่า : ...

ลักษณะดิน : ...

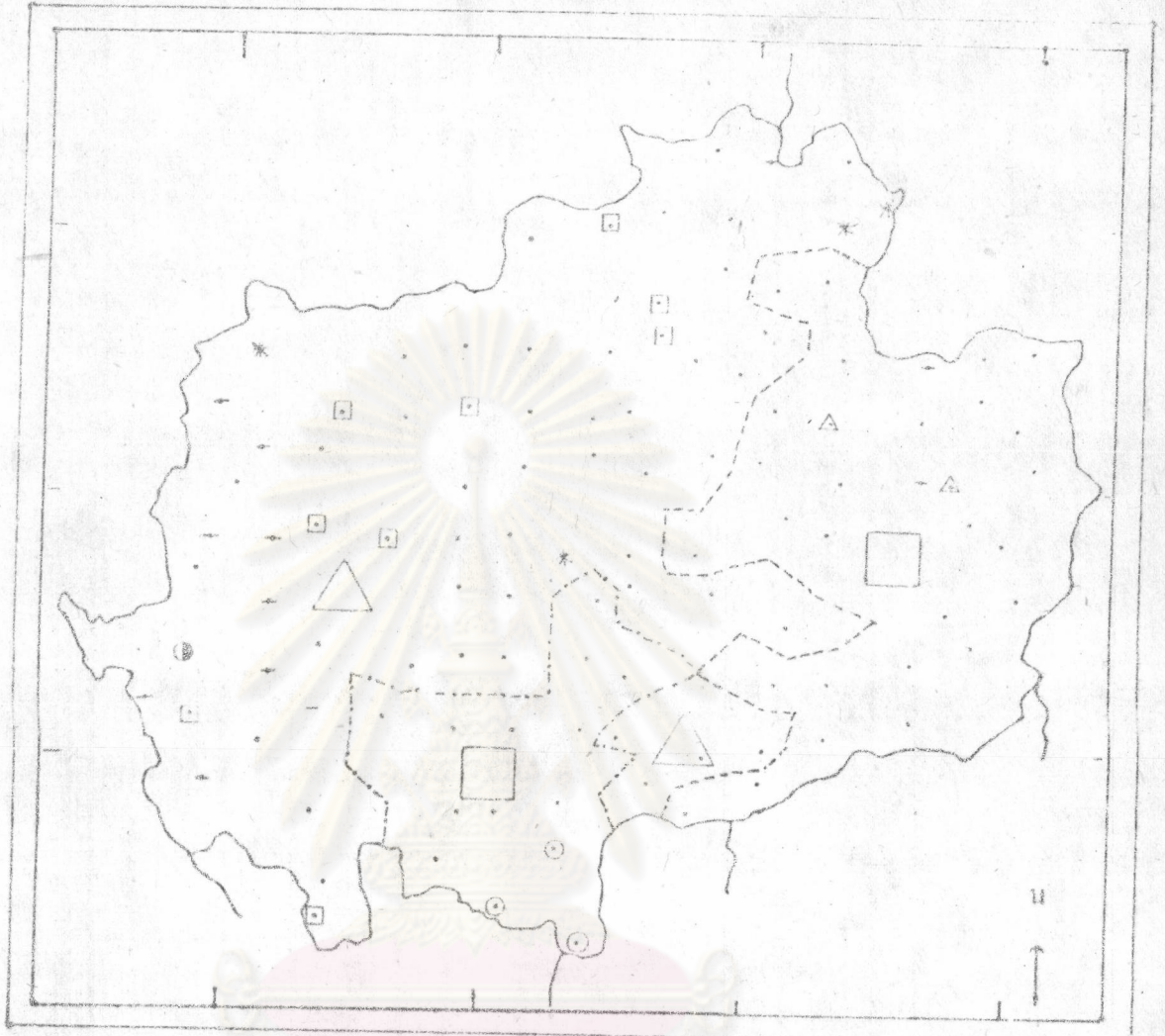
เขตจังหวัด : ...

เส้นแบ่งเขตการปกครอง : ...

สัญลักษณ์ :

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ล้อมรอบด้วยถนนเป็นทางดิน
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ล้อมรอบด้วยถนนเป็นทางน้ำ
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ล้อมรอบด้วยถนนของหน่วยงานราชการ
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ล้อมรอบด้วยถนนของหน่วยงานราชการ

ภาพที่ 44: แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรดที่ 40 "การเล่นซ่อนหา"

- △ อมลิ
- สิบลิ สักลิ
- สักมอบ
- เล่นมอบ

ชื่อเรื่อง: การเล่นเกมซ่อนหา (ซ่อนสัตว์) ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
 ผู้จัดทำ: ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ปีที่พิมพ์: 2530
 จำนวนหน้า: 10 หน้า
 ขนาดกระดาษ: 21 x 28 ซม.
 ราคา: 5.00 บาท

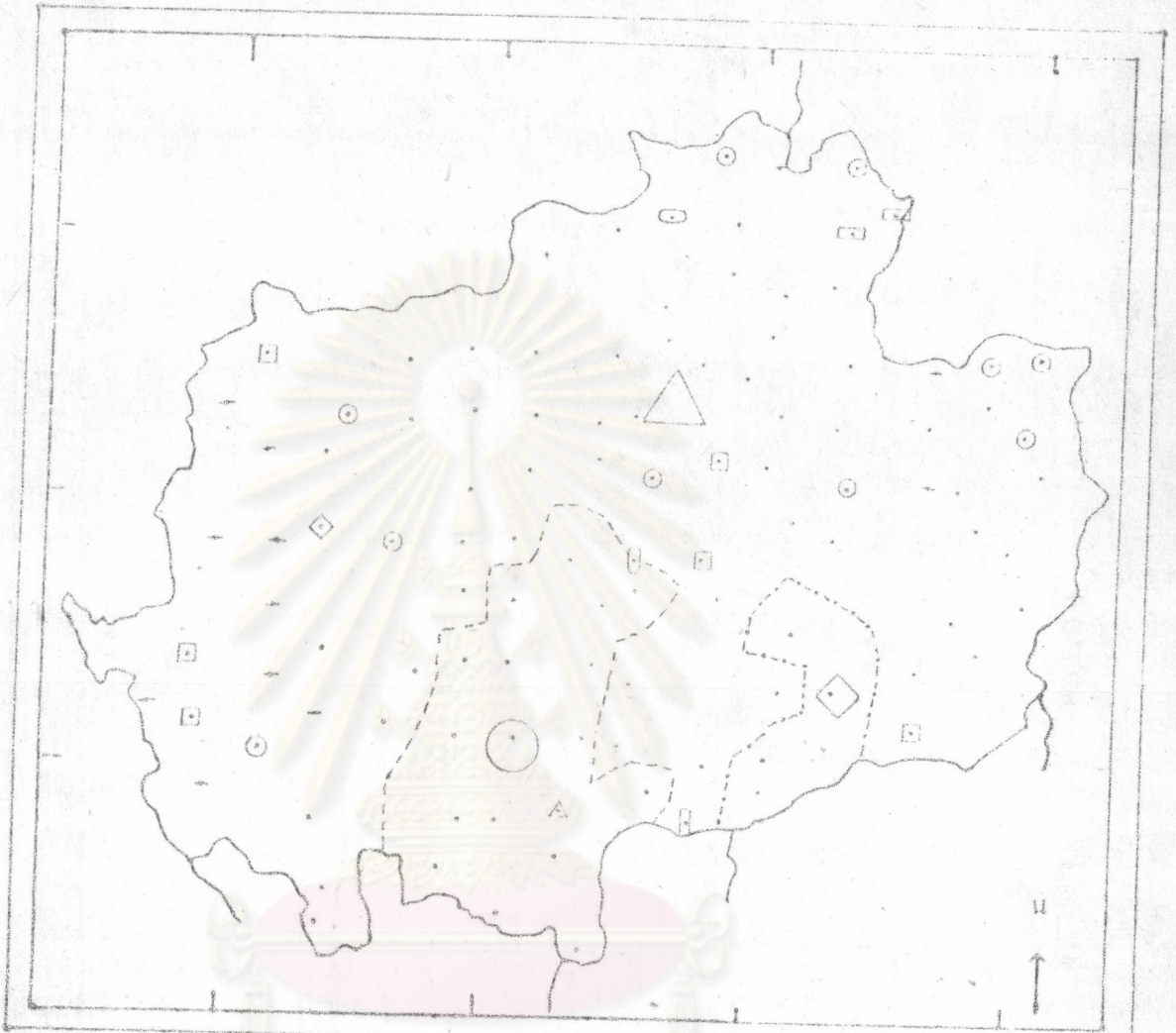
วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

สัญลักษณ์:

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสถาปัตย์ เป็นคำเมือง
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสถาปัตย์ เป็นภาษาถิ่น
- ✱ ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสถาปัตย์ของหน่วยงานนี้ เป็นภาษาถิ่น
- ✕ ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบสถาปัตย์ของหน่วยงานนี้

ภาพที่ 45: แผนที่แสดงการกระจายของสถานที่และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 41 "พื่อแม่ของพื่อ"

- △ ป้ออช - แม่ช
- ◇ ป้อใหญ่ - แม่ใหญ่
- ป้อหลวง - แม่หลวง, ป้อโลง - แม่โลง
- ป้อเขา - แม่เขา
- ▭ ป้อชา - แม่ชา
- ออกลาง - ออช
- ▭ ปู - ชา
- ป้ออช - แม่ช + ป้อหลวง - แม่หลวง

ชื่อจังหวัด	พื้นที่ (ก.ม.²)	จำนวนประชากร
เชียงใหม่	15,387	1,200,000
ลำปาง	13,843	1,000,000
อุตรดิตถ์	11,823	800,000
น่าน	10,412	700,000
พะเยา	9,543	600,000
เชียงราย	15,387	1,200,000
แม่ฮ่องสอน	29,863	2,000,000

สัญลักษณ์	คำอธิบาย
●	ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบตา (เป็นคำเมือง)
○	ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบตา (เป็นภาษาอื่น)
□	ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบตาของหน่วยบรรทัด (เป็นภาษาอื่น)
×	ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบลอบตาของหน่วยบรรทัด

ภาพที่ 46: แผนที่แสดงการกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หมายเลขรูปที่ 42 "พอแปของแม่"

- △ ป้อฮ้อ - แม่ฮ้อ
- ◇ ป้อโหล - แม่โหล
- ป้อหลวง - แม่หลวง, พ้อโลง - แม่โลง, ป้อโลง - แม่โลง
- ป้อเตา - แม่เตา
- ▮ ป้อซา - แม่ซา
- ออกลาง - ออฮ้อ
- ป้อฮ้อ - แม่ฮ้อ + ป้อหลวง - แม่หลวง

ชื่อเรื่อง: แผนที่แสดงการกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

แหล่งที่มา: วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า

มาตราส่วน: 1 : 1,000,000

สัญลักษณ์เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์คัพพี

- คัพพีบ้านที่ได้อินแบบของคัพพี เป็นคำเดียว
- คัพพีบ้านที่ได้อินแบบของคัพพี เป็นภาษาถิ่น
- คัพพีบ้านที่ได้อินแบบของคัพพี เป็นภาษาถิ่น
- × คัพพีบ้านที่ไม่ได้อินแบบของคัพพี ของหน่วยราชการ

ภาพที่ 47: แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 43 "น้องชายพ่อ"

- △ น้า
- ล้า ล่า
- ล้า
- หล้า

ชื่อในวงกลม หมายถึง ชื่อของสัตว์ที่พบในบริเวณนี้ : ๑. นกเงือก ๒. นกเงือก
 และนกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๓. นกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๔. นกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๕. นกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๖. นกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๗. นกเงือกชนิดอื่น ๆ : ๘. นกเงือกชนิดอื่น ๆ

สัญลักษณ์ของเส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์ของจุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ลอบแบบของภาษา เป็นคำเรียก
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ลอบแบบของภาษา เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ลอบแบบของภาษาของหน่วยอรรถนี้
 เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ลอบแบบของภาษาของหน่วยอรรถนี้

ภาพที่ 48: แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหลักและเส้นแบ่งเขตภายใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 44 "น้องสาวหอ"

- △ บำ
- อ่า อ่า
- อ่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ...
ผู้จัดทำ	...
ปีที่พิมพ์	...
สถานที่พิมพ์	...
จำนวนหน้า	...
ราคา	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ที่ตั้งที่พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ที่ตั้งที่พิมพ์	...
ชื่อผู้พิมพ์	...
ที่ตั้งที่พิมพ์	...

ภาพที่ 49: แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ

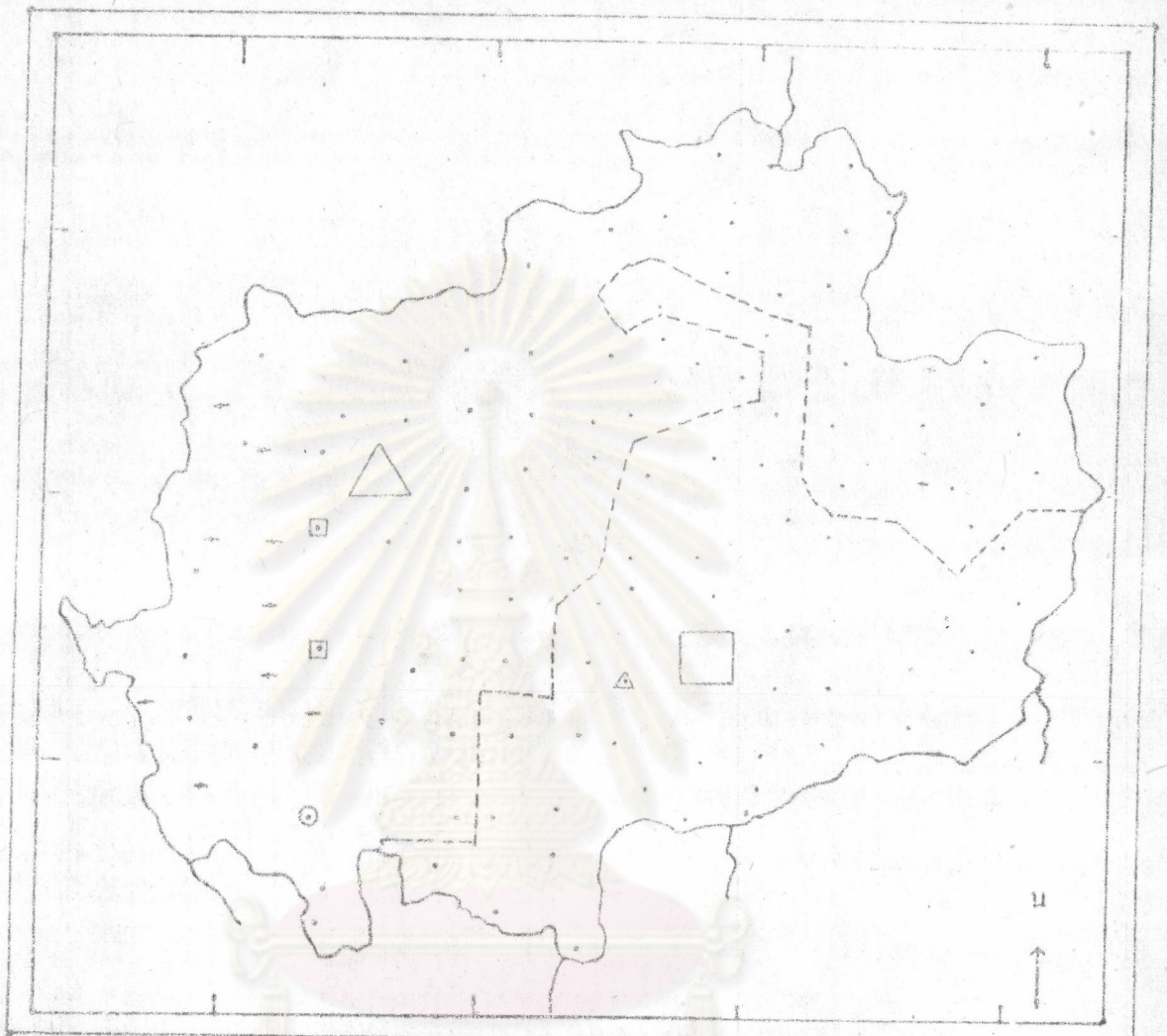
หน่วยบรรทัดที่ 45 "น้องสาวแม่"

- △ นก
- ปลา
- อร่า
- นก

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
ศาลากลางกรมมหาวิทยาลัย

ชื่อ	เมืองเชียงใหม่ เชียงใหม่ เชียงราย
เขตภาษา	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
มาตราส่วน	1 : 1,000,000
สัญลักษณ์เส้น	
เขตจังหวัด	—————
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----
สัญลักษณ์จุด	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย เป็นภาษาอื่น	×
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไปตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย	×

ภาพที่ 50: แผนที่แสดงการกระจายของคั้งห์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 5 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 46 "น้องสาวแม่"

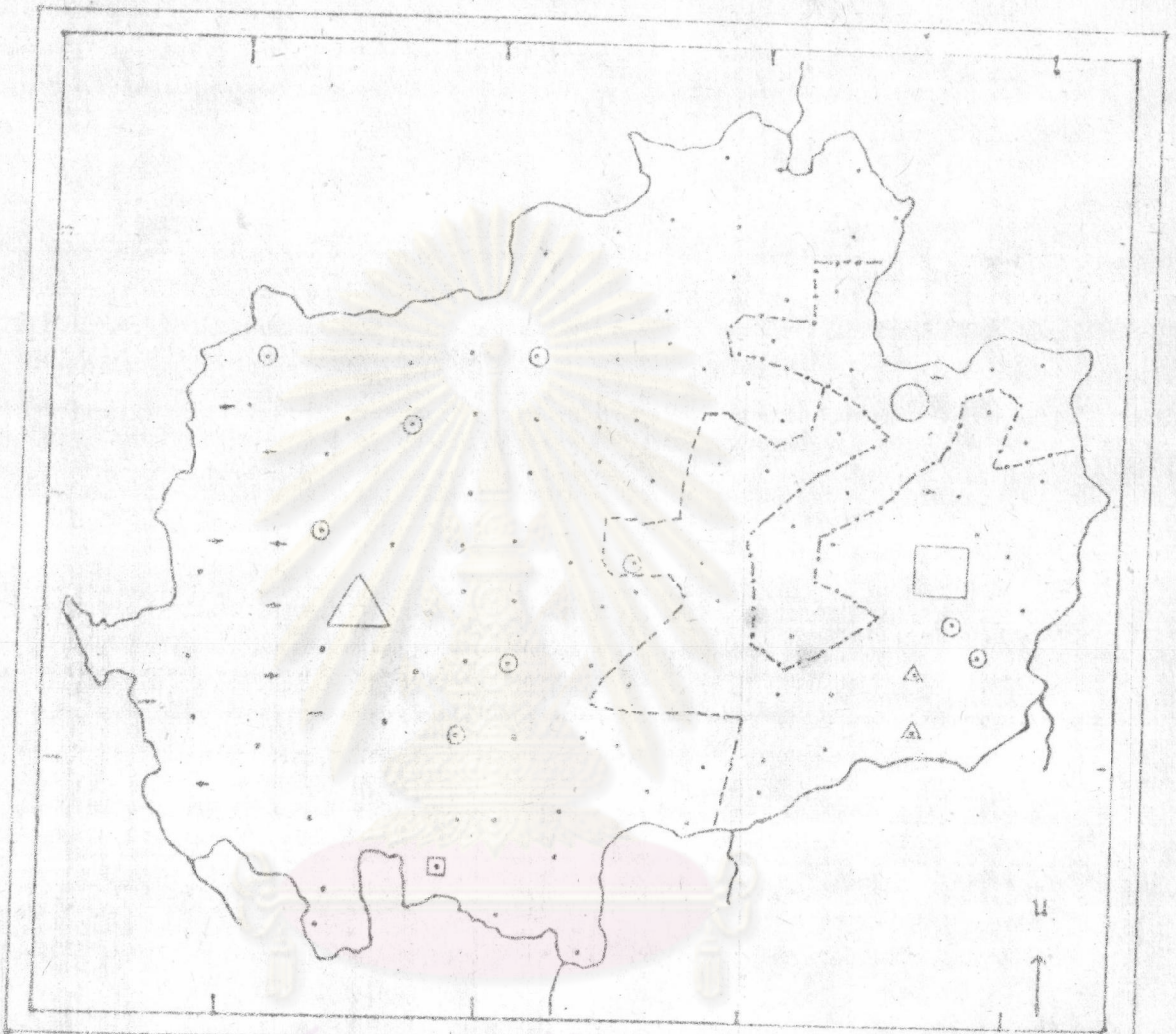
- △ บ้า
- อ่า
- หล้า

ชื่อเรื่อง: การเปลี่ยนแปลงของคั้งห์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 5 จังหวัดภาคเหนือ
 ผู้จัดทำ: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขี้เหล็ก
 ปีที่พิมพ์: 2525

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด: —————
 เส้นแบ่งเขตภาษา: - - - - -

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ควบคุมแบบสอบถาม เป็นตัวอักษร
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ควบคุมแบบสอบถาม เป็นภาษาเขิน
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ควบคุมแบบสอบถามของหน่วยบรรทัด เป็นภาษาฮั่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ควบคุมแบบสอบถามของหน่วยบรรทัด

ภาพที่ 51: แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และสำนวนแบบเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

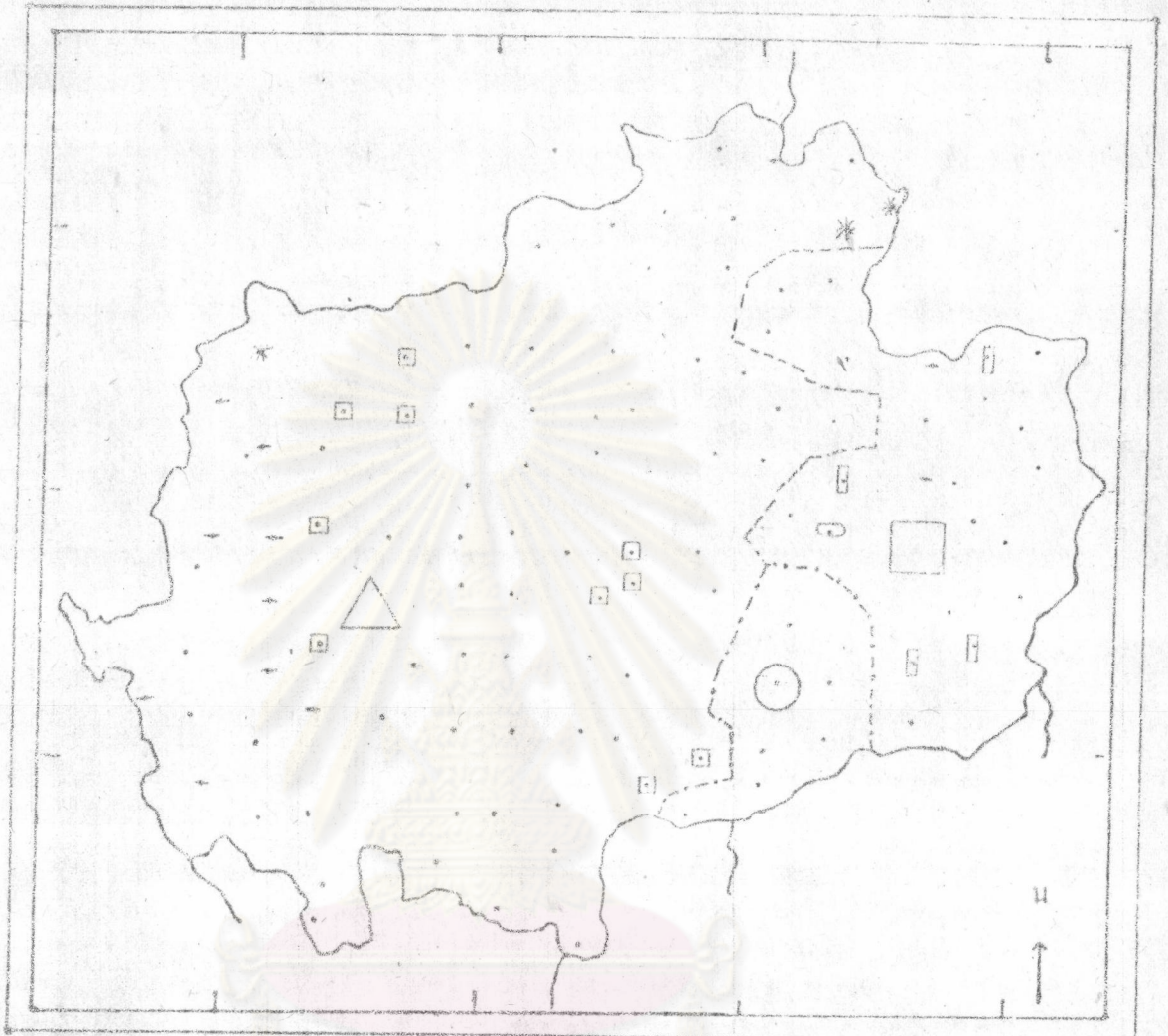
หน่วยศัพท์ที่ 47 "พี่ชาย"

- △ ลาย
- พี่พี่
- พี่อาช พี่อาช

ชื่อเรื่อง	หน่วยศัพท์ที่ 47 "พี่ชาย"
ผู้จัดทำ	นางสาว อรุณรัตน์ ประดิษฐ์
สถานที่	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ปี	พ.ศ. 2555
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการกระจายของศัพท์และสำนวนแบบเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ขอบเขต	จังหวัดเชียงใหม่, ลำปาง, พะเยา, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, น่าน, อุตรดิตถ์, แพร่
เครื่องมือ	แบบสอบถาม
การวิเคราะห์ข้อมูล	การแจกแจงความถี่
สรุป	การกระจายของศัพท์และสำนวนแบบเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือแตกต่างกันไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
 วิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ภาพที่ 52: แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหลักและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หมายเลขรถ 48 "พิสาร"

- △ ไม้แป
- ไผ่
- ไร่
- ▭ ไร่
- ไร่ 4 ไร่

ชื่อเรื่อง: การกระจายของค้ำหลักและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

แหล่งข้อมูล: 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน: เชียงใหม่, ลำปาง, พะเยา, แพร่, น่าน, อุตรดิตถ์, สุโขทัย, พิษณุโลก

มาตราส่วน: 1 : 1,000,000

สัญลักษณ์เส้น

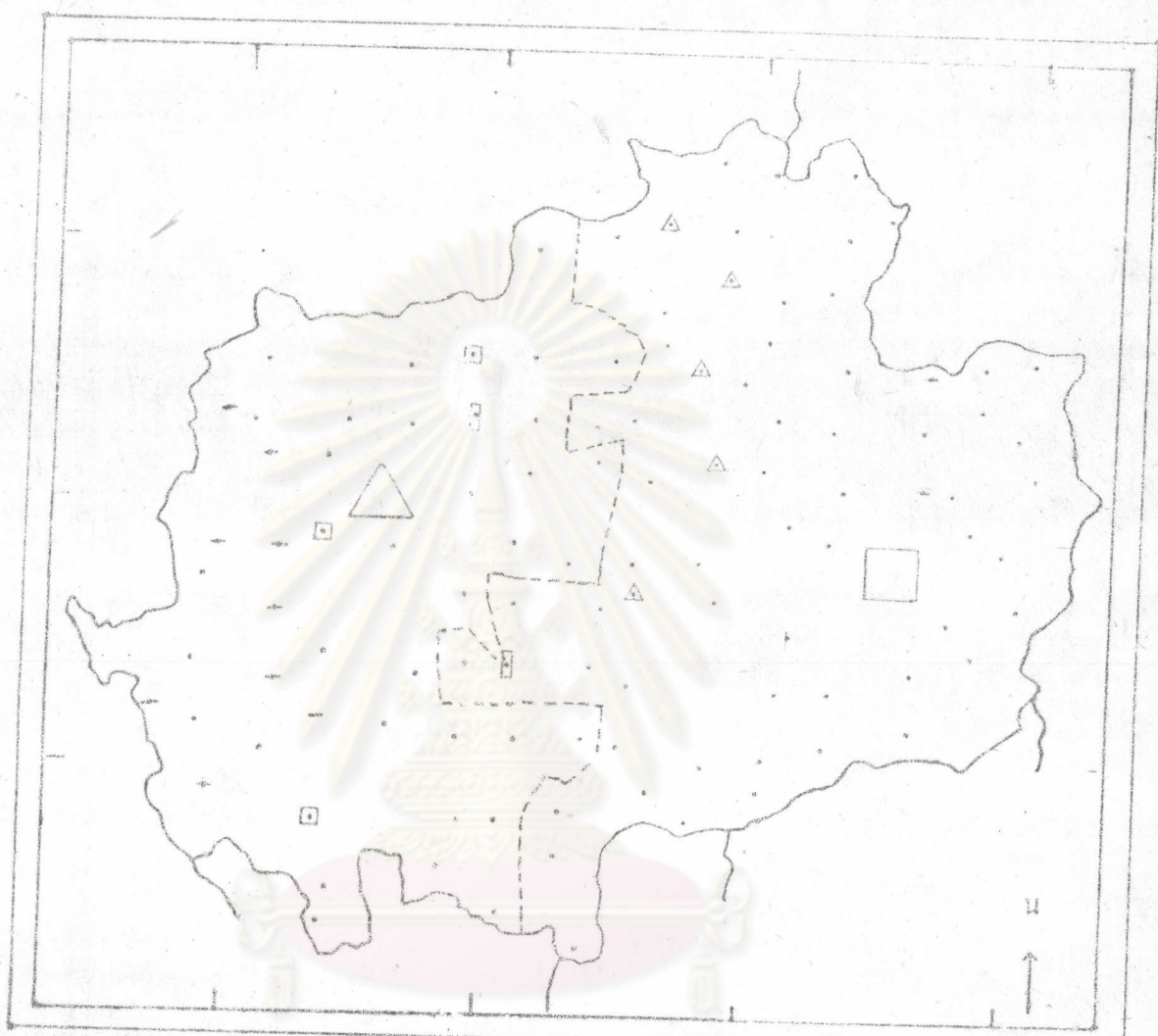
เขตจังหวัด

เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด

- ค้ำหลักไม้แป
- ค้ำหลักไม้แป
- ค้ำหลักไร่
- ▭ ค้ำหลักไร่
- ค้ำหลักไร่ 4 ไร่

ภาพที่ 53: แผนที่แสดงการกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอัตราที่ 49 "คัพพิน"

- △ ป่องลาว
- ป่องคัพพิน คัพพิน คัพพิน คัพพิน
- ▭ ป่องลาว + ป่องคัพพิน

ชื่อเรื่อง	การกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
ผู้จัดทำ	นายสมชาย ใจดี
ปี	พ.ศ. 2540
เลขที่เอกสาร	49-49
สัญลักษณ์	ตามแผนที่
เขตจังหวัด	ตามแผนที่
เส้นแบ่งเขตภาษา	ตามแผนที่
สัญลักษณ์จุด	ตามแผนที่
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบสนองสอบถาม เป็นคำเมือง	●
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบสนองสอบถาม เป็นภาษาถิ่น	○
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบสนองสอบถามของหน่วยวิจัย เป็นภาษาอื่น	✳
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบสนองสอบถามของหน่วยวิจัย	✕

ภาพที่ 55 : แผนที่แสดงการกระจายของคัมภีร์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หมวดอักษรที่ 51 "เจ้าอาวาส"

- △ คุดวง คุดอง
- คุดเจ้า
- คุดเจ้าแก้ว
- ⊕ คุดง
- คุดงหลวง
- ⊕ เจ้าหลวง
- หอด
- หามเจ้า
- เจ้าอาวาส
- กุบา กุบา
- ⊕ พระครู

ชื่อเรื่อง	บทเรียนที่สอน	ตัวอักษร
แสดงที่	จังหวัด	ปี
สัญลักษณ์เส้น เขตจังหวัด เส้นแบ่งเขตภาษา		
สัญลักษณ์จุด ฝั่งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนภาษาเขมร ฝั่งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนภาษาเขมร ฝั่งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนภาษาเขมร ฝั่งหมู่บ้านที่สอนแบบสอนภาษาเขมร		

แนวออรรถที่ 52 "แม่ต๋ี่"

- △ แม่ขาว
- ▣ แม่ฟ้าขาว
- ▭ ฮ่าผาขาว ฮะผาขาว
- ▲ นายขาว
- ผาขาว
- แม่ธิ แม่ธิ แม่จี่

ชื่อ : ภาษาถิ่นของชาวไทลื้อบริเวณ : เชียงใหม่ เชียง
 นคร เชียงใหม่ ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 มาตราส่วน : ๑ : ๑,๐๐๐,๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลื้อโบราณ เป็นคำเมือง *
 ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลื้อโบราณ เป็นภาษาถิ่น -
 ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลื้อโบราณชาวไทลื้อวางนี้ *
 เป็นภาษาถิ่น
 ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบลื้อโบราณของชนาออรรถนี้ x

ภาพที่ 57 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัดที่ 53 "เดิน"

- △ เคี้ยว
- ญาง
- ไป
- ▭ เคี้ยว + ญาง

ชื่อเรื่อง	ภาษาถิ่นของชนชาติเขมร	๑. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐.
แหล่งกำเนิด	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย	
มาตราส่วน	๑ : ๑,๕๕๐,๐๐๐	
สัญลักษณ์		
เขตจังหวัด	-----	
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----	
สัญลักษณ์จุด		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองตาม เป็นหัวเมือง		•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองตาม เป็นภาษาอื่น		—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองตามของหน่วยบรรทัดนี้ เป็นภาษาอื่น		✱
ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองตามของหน่วยบรรทัดนี้		✕

ภาพที่ 58: แผนที่แสดงการกระจายของคัพเค้กและเส้นแบ่งเขตภายใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอัตราที่ 54 "จิ้ง"

- △ สนม แล่น
- ทก
- ▭ ล่น+ทก

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหน่วยอัตราที่ 54 "จิ้ง" : 1. ครอบคลุมพื้นที่
 2. จังหวัดภาคเหนือตอนบนประเทศไทย
 3. มีพื้นที่ทั้งหมด 4,500,000 ตารางกิโลเมตร

สัญลักษณ์พิเศษ

เขตจังหวัด

เส้นแบ่งเขตภายใน

สัญลักษณ์จุด

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาถิ่น
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยอัตราที่ เป็นภาษาอื่น
- × ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยอัตราที่

ภาพที่ 59 : แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอัตรา 55 "เรียด"

- △ 084
- เขียว เล็ก เดด

ศูนย์วิทยุโทรศัทพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง : การเปลี่ยนแปลงของสัตว์ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

แหล่งกำเนิด : 8 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

มาตราส่วน : 1 : 1,000,000

สัญลักษณ์เส้น

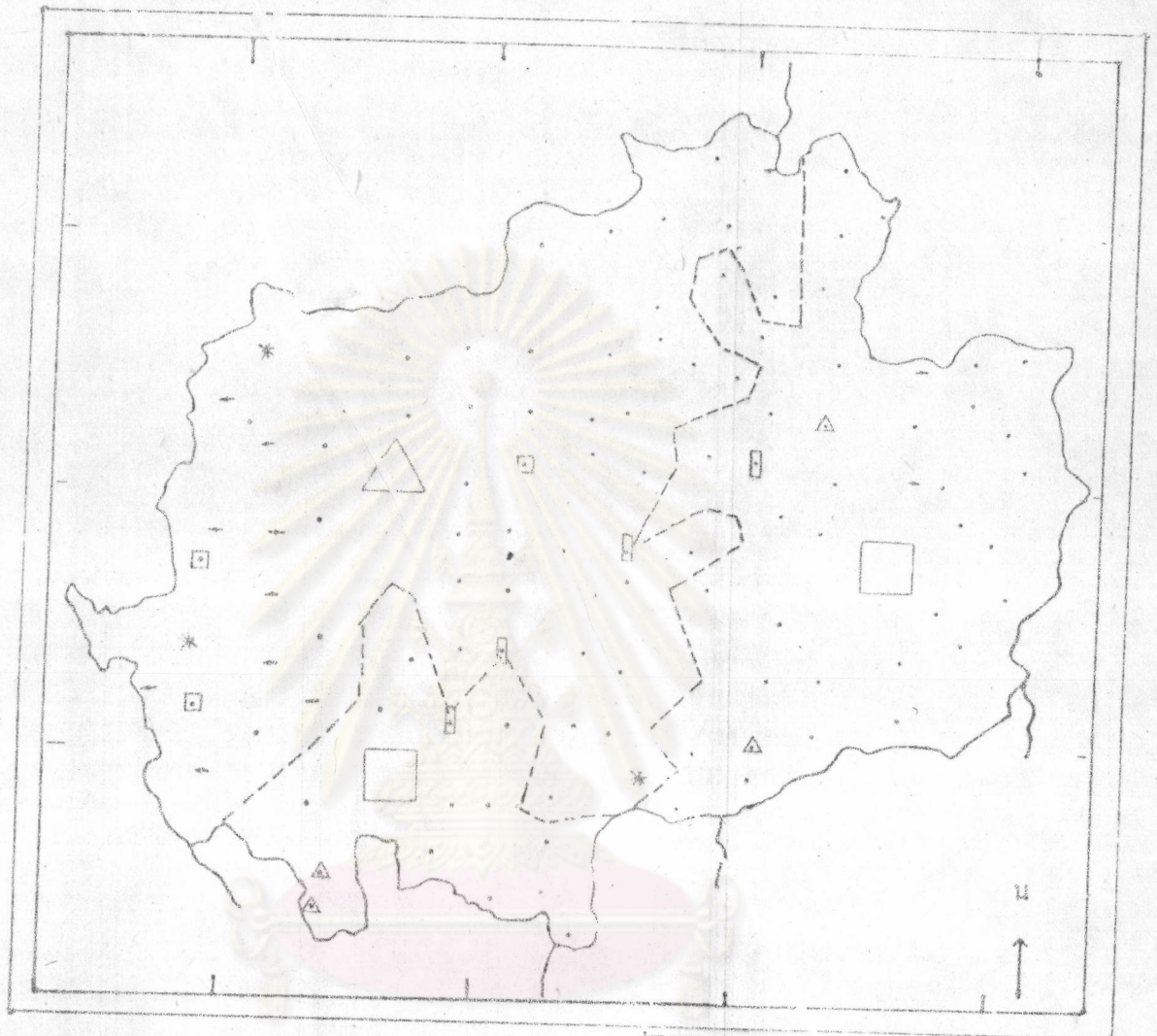
เขตจังหวัด

เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด

- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคำเมือง .
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาอื่น -
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย เป็นภาษาอื่น *
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยวิจัย x

ภาพที่ 60: แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 56 "โคร" ศูนย์วิทยุวิทยุ

- △ โขด
- เกียด เกียด
- ▭ โขด + เกียด

ชื่อ ชื่อ : ภาษาถิ่น, บัญชีสัตว์ป่าเมือง : ๒๒๕๓๒๕๓๓
 แหล่งข้อมูล : ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 ปีที่รวบรวม : ๒๕๒๕-๒๕๒๖

สัญลักษณ์ :
 เขตจังหวัด : _____
 เส้นแบ่งเขตภาษา : _____

- สัญลักษณ์จุด
- ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบเขตสองภาษา เป็นตัวเอียง : •
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบเขตสองภาษา เป็นภาษาถิ่น : —
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ขอบเขตสองภาษาของ ๘-๖ (อำเภอวังจันทน์ เป็นภ. จาวีน) : *
 - ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ขอบเขตสองภาษาของ ๘-๖ (อำเภอวังจันทน์) : x

ภาพที่ 61 : แผนที่แสดงการกระจายของคั้งท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 57 "ป๋ (สี่)

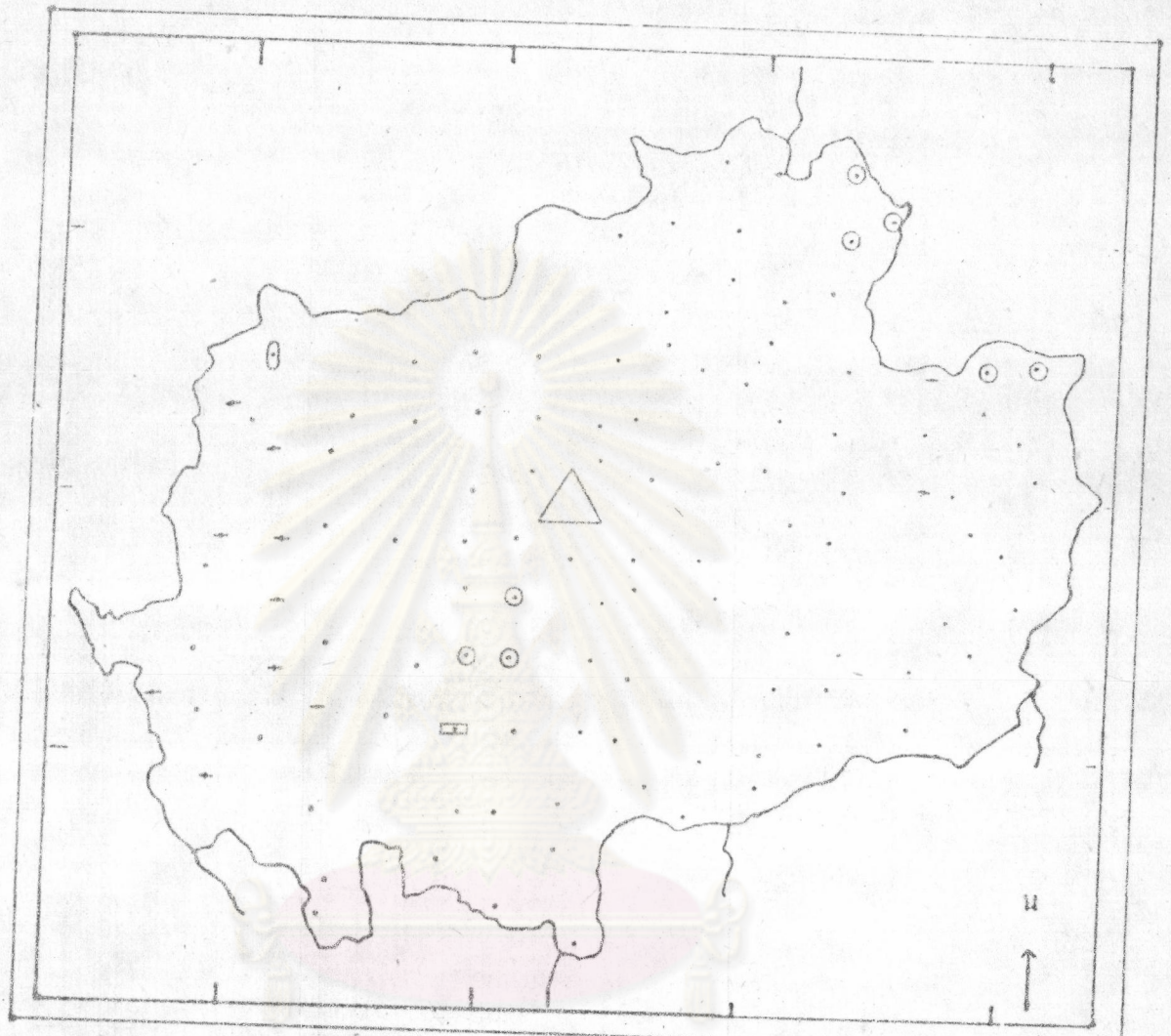
- △ ใจ๋ ใจ๋
- ใจ๋
- ใจ๋ ใจ๋

ชื่อเรื่อง : ภาษาถิ่นของชนเผ่าเงี้ยว : การศึกษาเบื้องต้น
 ผู้แต่ง : ๘ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 มาตรฐาน : ๗ : ๗,๙๙๐,๐๐๐

สัญลักษณ์
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นตัวเอียง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามของหน่วยบรรทัดนี้ เป็นภาษาถิ่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ตอบแบบสอบถามของหน่วยบรรทัดนี้ x

ภาพที่ 62 : แผนที่แสดงการกระจายของคัพพีและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยบรรทัด 58 "กอล์ฟ"

- △ คัพพี
- สุ่มโพ
- ใสโพ
- คัพพี + สุ่มโพ

ชื่อเรื่อง : ภาษาในอำเภอจันทบุรีเมือง : จันทบุรี จังหวัด
 ภาค : ภาคเหนือ : จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 มาตรฐาน : ๗, ๗๕๐, ๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด : _____
 เส้นแบ่งเขตภาษา : _____

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองภาษาเป็นคำเมือง : *
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองภาษาเป็นภาษาอื่น : +
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบสองภาษาของหน่วยจาวณี
 เป็นภาษาอื่น : *
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบสองภาษาของหน่วยจาวณี : x

ภาพที่ 63 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 3 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยย่อยที่ 59 "บึงพลาต"

- กุ่มขาว
- △ กุ่มขาว
- บึงพลาต บึงขาว
- ค้ำหัด
- เอมขาว
- ไส้ขาว
- กุ่มขาว + กุ่มขาว

ชื่อพื้นที่	บึงพลาต
ที่ตั้ง	เป็นพื้นที่ของตำบลบึงพลาต อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
ขนาดพื้นที่	๗,๙๕๐,๐๐๐
ลักษณะพื้นที่	เขตจังหวัด
เส้นแบ่งเขตภาษา	
สัญลักษณ์	
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล เป็นคำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบล เป็นภาษาถิ่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบลของหน่วยย่อยนี้ เป็นภาษาถิ่น	*
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ตอนบนของตำบลของหน่วยย่อยนี้	×

ภาพที่ 64 : แผนที่แสดงการกระจายของคั้งค์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ 140

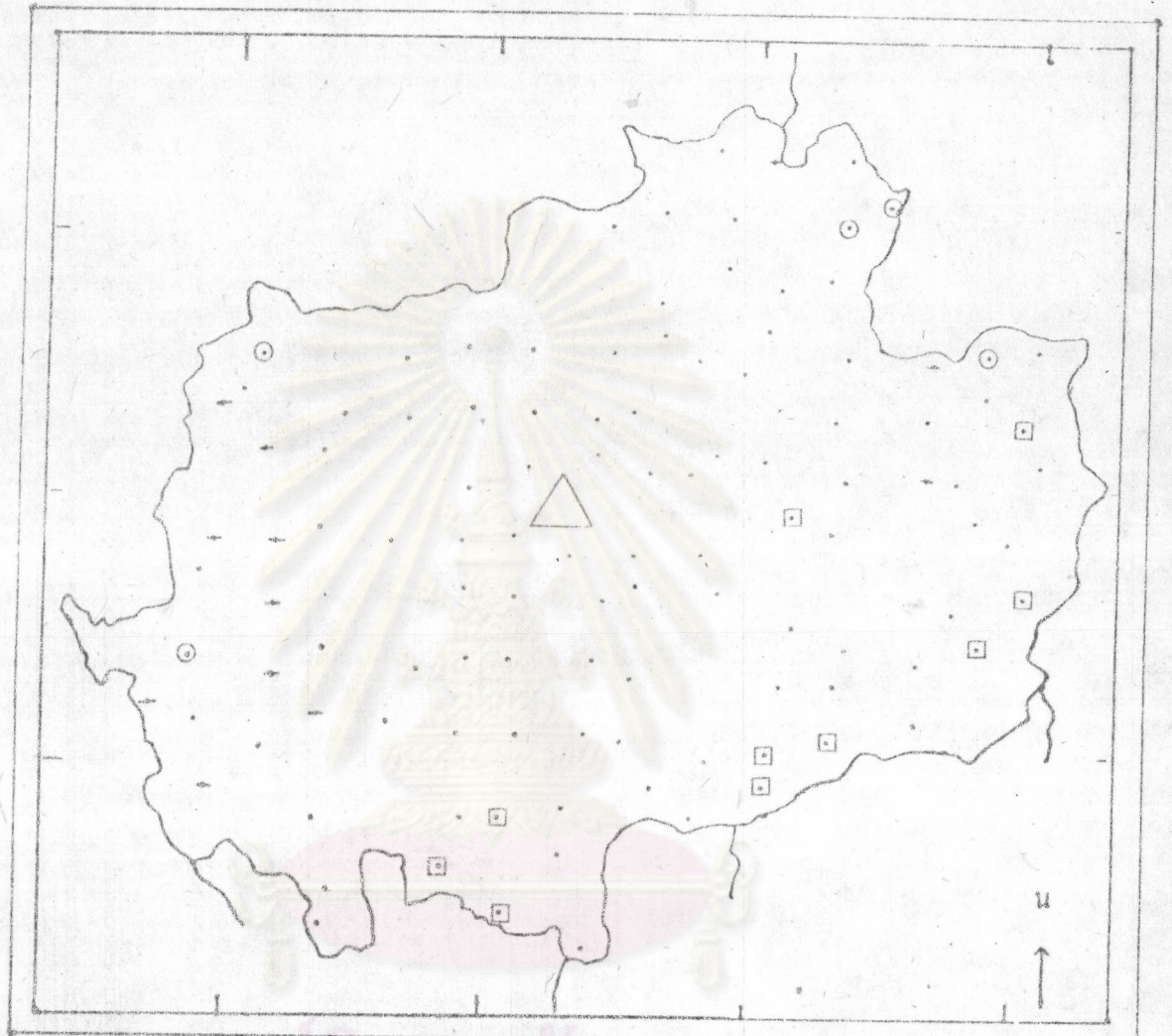

หน่วยอัตราที่ 60 "กลุ่มโป่ง"

- △ กลุ่มกะลุ่ม
- กะลุ่มหัว กลุ่มหัว คุ่มหัว กุ่มหัว

ชื่อโครงการ	ภาษาถิ่นย่อยของคำเมือง 300 คำ
สังกัดหน่วยงาน	จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
มาตราส่วน	๑ : ๑,๕๐,๐๐๐
ผู้จัดทำแผนที่
เขตจังหวัด
เส้นแบ่งเขตภาษา
สัญลักษณ์จุด
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถาม คำเมือง	•
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถาม ภาษาอื่น	—
ที่ตั้งหมู่บ้านที่สอบแบบสอบถามของหน่วยอัตรานี้ ภาษาอื่น	×
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่สอบแบบสอบถามของหน่วยอัตรานี้	×

ภาพที่ 65 : แผนที่แสดงการกระจายของศัพท์และเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 61 "คัก"

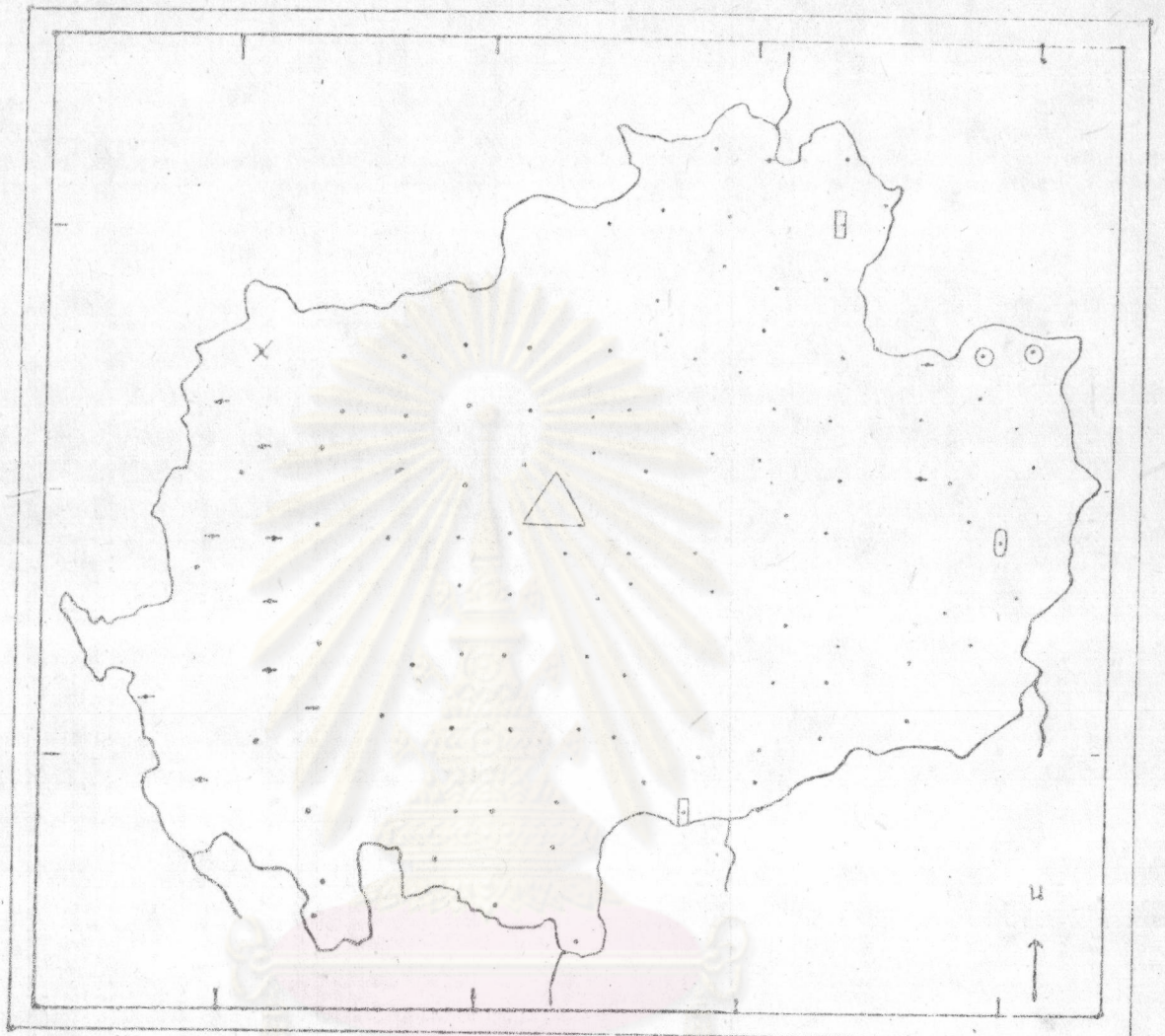
- △ จนโก จุนโก ไกจัน ชนโก
- ชนโก
- ไกคัก
- ไกค้อ ค้อโก

ศึกษาโดย : ภาษาถิ่นน้อยของประเทศไทย : อ. วรสิทธิ์ เติงพันธ์
 แห่งภาควิชาภาษา ๔ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
 บทความฉบับ : ๗ : ๗, ๓๕๐, ๐๐๐

สัญลักษณ์บนแผนที่
 เขตจังหวัด : _____
 เส้นแบ่งเขตภาษา : _____

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบดาม (เป็นคำเมือง) : •
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบดาม (เป็นภาษาอื่น) : ◊
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่คอบแบบลอบดามของหน่วยอรรถนี้ (เป็นภาษาอื่น) : *
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่คอบแบบลอบดามของหน่วยอรรถนี้ : x

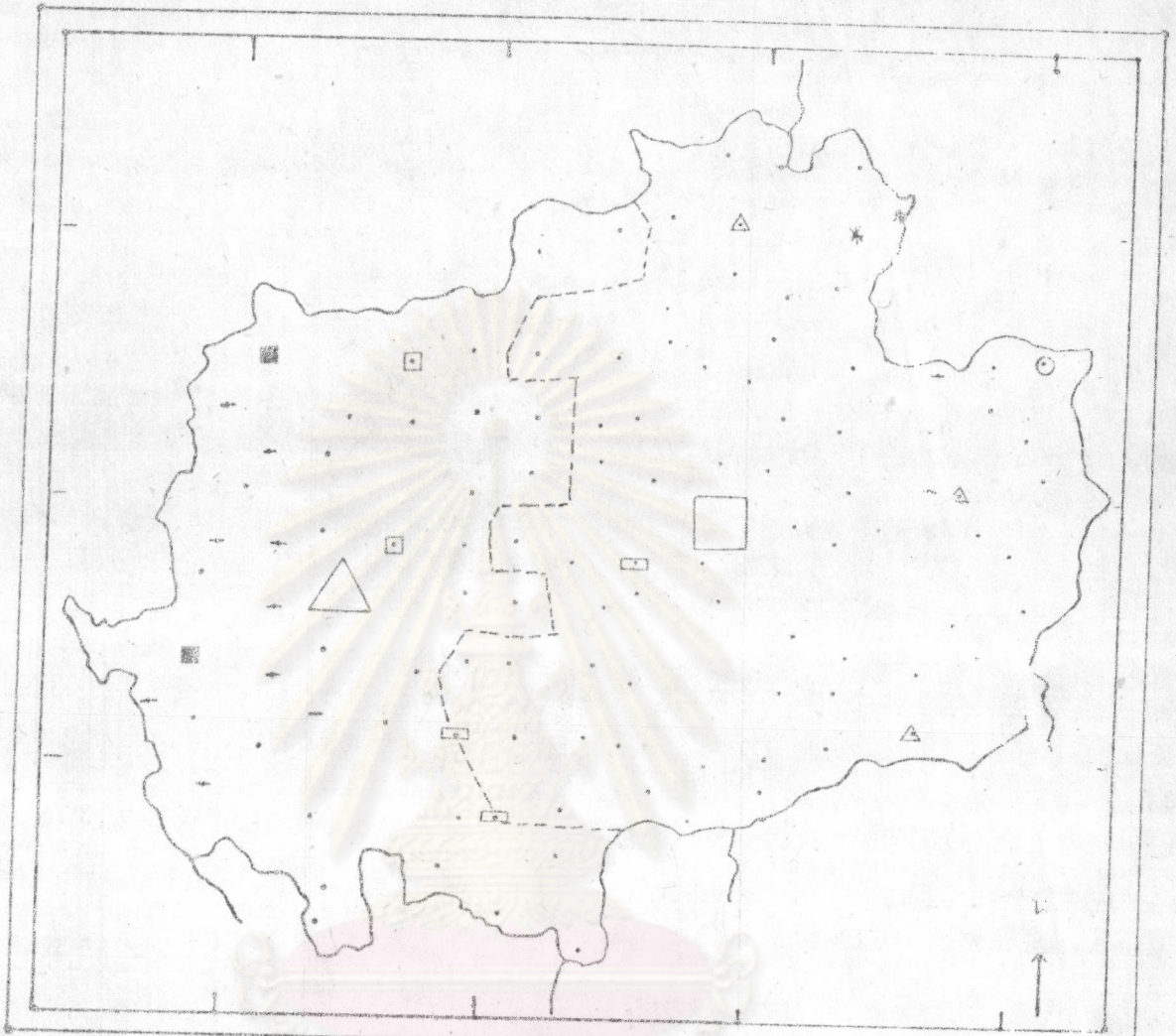
ภาพที่ 66 : แผนที่แสดงการกระจายของค้ำหัดและเส้นแบ่งเขตภาษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

หน่วยอรรถที่ 62 "นั่งพับเพียบ"

- △ ป้อหละแหม่ หม้อแหม่ หมอบแม่ หมอบแหม่
เมาะแม่
- นั่งป้อ
- นั่งแม่
- * พับเพียบ

ชื่อเรื่อง	การถิ่นที่อยู่ของค้ำหัด	ผู้จัดทำ	เดวิด เอ็ม
แหล่งข้อมูล	จังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง		
ปีพิมพ์	พ.ศ. 2500		
สัญลักษณ์			
เขตจังหวัด	-----		
เส้นแบ่งเขตภาษา	-----		
สัญลักษณ์จุด			
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบลอบตาเป็นค้ำหัด	•		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบลอบตาเป็นภาษาอื่น	—		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบลอบตาของหน่วยอรรถนี้เป็นภาษาอื่น	* □		
ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ออกแบบลอบตาของหน่วยอรรถนี้	x		

หน่วยบรรทัดที่ 63 "เท่าไร"

- △ เต่าโต ตะโต
- เต่าฮือ
- ก่าฮือ
- ส่าโต + เต่าฮือ
- ▭ เต่าโต + เต่าฮือ

ชื่อเรื่อง : กระจายพันธุ์ของสัตว์ป่าใน 8 จังหวัดภาคเหนือ
 ศึกษาค้นคว้าโดย : วิชาชีววิทยาและสัตววิทยา
 ปีที่ : ๒๕๒๐, ๒๐๐๐

สัญลักษณ์เส้น
 เขตจังหวัด
 เส้นแบ่งเขตภาษา

สัญลักษณ์จุด
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถาม : เป็นตัวเมือง
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถาม : เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ออกแบบสอบถามของหน่วยบรรทัด
 เป็นภาษาอื่น
 ที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ออกแบบสอบถามของหน่วยบรรทัด

4.4 การจำแนกประเภทของหน่วยอรรถ โดยพิจารณาเส้นแบ่งเขต
ภาษา

ผู้วิจัยได้พิจารณาแผนที่แสดงการกระจายของศัพท์ และเส้นแบ่งเขตภาษาประจำหน่วยอรรถของแผนที่ตั้ง 63 แผ่นข้างต้นนี้ พบว่าสามารถแบ่งหน่วยอรรถ เป็น 3 ประเภทจากการพิจารณาเส้นแบ่งเขตภาษาประจำหน่วยอรรถได้ดังนี้คือ

ก. หน่วยอรรถประเภทไม่มีเส้นแบ่งเขตภาษา หน่วยอรรถประเภทนี้เป็นหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์คำเมืองสามัญ¹ เกือบทุกจุดที่ศึกษาและอาจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีการใช้ศัพท์น้อยจุดไม่เกาะกลุ่ม¹ ประปนอยู่มาก หน่วยอรรถเหล่านี้มี 4 หน่วยอรรถ คือ

หน่วยอรรถที่ 14	"ต้นโพธิ์"	ภาพที่ 18 หน้า 94
หน่วยอรรถที่ 33	"จักรยาน"	ภาพที่ 37 หน้า 113
หน่วยอรรถที่ 55	"เรียม"	ภาพที่ 59 หน้า 135
หน่วยอรรถที่ 58	"ก้อไฟ"	ภาพที่ 62 หน้า 138

ข. หน่วยอรรถประเภทที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาที่ไม่สำคัญ หน่วยอรรถประเภทนี้เป็นหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์คำเมืองสามัญ เป็นส่วนใหญ่ และมีการใช้ศัพท์มากจุด เกาะกลุ่ม² เป็นบริเวณเล็ก ๆ ที่บริเวณที่ศึกษาหน่วยอรรถเหล่านี้ มี 7 หน่วยอรรถ คือ

หน่วยอรรถที่ 7	"หัวผักกาด"	ภาพที่ 11 หน้า 87
หน่วยอรรถที่ 15	"ต้นก้ามปู"	ภาพที่ 19 หน้า 95
หน่วยอรรถที่ 32	"ม้านั่ง"	ภาพที่ 36 หน้า 112
หน่วยอรรถที่ 34	"เปลือกมะพร้าว"	ภาพที่ 38 หน้า 114
หน่วยอรรถที่ 38	"คอกวัว-ควาย"	ภาพที่ 42 หน้า 118
หน่วยอรรถที่ 61	"สีโก"	ภาพที่ 65 หน้า 141
หน่วยอรรถที่ 62	"นั่งพับเพียบ"	ภาพที่ 66 หน้า 142

ค. หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาที่สำคัญ เป็นหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์มากจุด เกาะกลุ่มแบ่งบริเวณที่ศึกษาเป็นเขตศัพท์ จำนวนตั้งแต่ 2 ถึง 15

¹ ดูคำจำกัดความ หน้า 26

² ดูคำจำกัดความ หน้า 26

เขตศัพท์ หน่วยอรรถเหล่านี้มีเส้นแบ่งเขตภาษาที่สำคัญจัดได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาแบ่งเขตศัพท์ออกเป็น 2 เขตศัพท์
จำนวน 3๕ หน่วยอรรถ หน่วยอรรถเหล่านี้เป็นหน่วยอรรถที่แทนด้วยศัพท์ตั้งแต่ 2 ศัพท์ไปจนถึง 15 ศัพท์ แต่เป็นศัพท์ที่เป็นศัพท์มากจุดเกาะกลุ่มเพียง 2 ศัพท์ นอกจากนั้น เป็นศัพท์น้อยจุดไม่เกาะกลุ่ม เช่น หน่วยอรรถที่ 19 "ค้ำควา" เป็นหน่วยอรรถที่แทนด้วย 15 ศัพท์แต่มีศัพท์มากจุดเกาะกลุ่มเกิดขึ้นเพียง 2 ศัพท์ คือ เขตศัพท์สูงควา และ เขตศัพท์ นึ่งนัว ส่วนศัพท์อื่น ๆ นั้น เป็นศัพท์น้อยจุดไม่เกาะกลุ่ม

หน่วยอรรถดังกล่าวนี้ถึงแม้จะมีการแบ่งเขตศัพท์เป็น 2 เขตศัพท์ แต่การแบ่งเขตของการใช้ศัพท์แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาเส้นแบ่งเขตภาษาที่แบ่งบริเวณดังกล่าวว่ามีส่วนสัมพันธ์กันหรือไม่ และได้พบว่าสามารถแบ่งหน่วยอรรถเหล่านี้ได้อีกจากลักษณะของเส้นแบ่งเขตภาษาดังนี้คือ

ก) หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาเป็นเส้นที่ลากจากทางเหนือของบริเวณที่ทำการศึกษาลงมาถึงตอนใต้ของบริเวณดังกล่าว ทำให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 เขตศัพท์ คือทางตะวันตก และทางตะวันออก หน่วยอรรถเหล่านี้ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 1	"กล้วยน้ำว้า"	ภาพที่ 5	หน้า ๖1
หน่วยอรรถที่ 2	"กระท้อน"	ภาพที่ 6	หน้า ๖2
หน่วยอรรถที่ 4	"มะระ"	ภาพที่ 8	หน้า ๖4
หน่วยอรรถที่ 6	"มะอึก"	ภาพที่ 10	หน้า ๖6
หน่วยอรรถที่ 9	"ใบแมงลัก"	ภาพที่ 13	หน้า ๖9
หน่วยอรรถที่ 10	"ใบกะเพรา"	ภาพที่ 14	หน้า ๗0
หน่วยอรรถที่ 11	"ถั่วลิ้นเต่า"	ภาพที่ 15	หน้า ๗1
หน่วยอรรถที่ 12	"กระชาย"	ภาพที่ 16	หน้า ๗2

หน่วยบรรณที่ 16 "ตะไคร่น้ำ"	ภาพที่ 20 หน้า	96
หน่วยบรรณที่ 17 "ปลาซ่อน"	ภาพที่ 21 หน้า	97
หน่วยบรรณที่ 19 "ค้างคาว"	ภาพที่ 23 หน้า	99
หน่วยบรรณที่ 23 "ผ้าขาวม้า"	ภาพที่ 27 หน้า	103
หน่วยบรรณที่ 26 "จาม"	ภาพที่ 30 หน้า	106
หน่วยบรรณที่ 27 "ซากครก"	ภาพที่ 31 หน้า	107
หน่วยบรรณที่ 28 "ไม้กัสด"	ภาพที่ 32 หน้า	108
หน่วยบรรณที่ 29 "กระทง"	ภาพที่ 33 หน้า	109
หน่วยบรรณที่ 30 "กระบุง"	ภาพที่ 34 หน้า	110
หน่วยบรรณที่ 39 "โรงพยาบาล"	ภาพที่ 43 หน้า	119
หน่วยบรรณที่ 40 "การเล่นซ่อนหา"	ภาพที่ 44 หน้า	120
หน่วยบรรณที่ 43 "น้องชายพ่อ"	ภาพที่ 47 หน้า	123
หน่วยบรรณที่ 44 "น้องสาวพ่อ"	ภาพที่ 48 หน้า	124
หน่วยบรรณที่ 45 "น้องชายแม่"	ภาพที่ 49 หน้า	125
หน่วยบรรณที่ 46 "น้องสาวแม่"	ภาพที่ 50 หน้า	126
หน่วยบรรณที่ 49 "กำนัน"	ภาพที่ 53 หน้า	129
หน่วยบรรณที่ 50 "ผู้ใหญ่บ้าน"	ภาพที่ 54 หน้า	130
หน่วยบรรณที่ 52 "แม่ชี"	ภาพที่ 56 หน้า	132
หน่วยบรรณที่ 53 "เดิน"	ภาพที่ 57 หน้า	133
หน่วยบรรณที่ 56 "โกธ"	ภาพที่ 60 หน้า	136
หน่วยบรรณที่ 60 "คลุมโปง"	ภาพที่ 64 หน้า	140
หน่วยบรรณที่ 63 "เท่าไธ"	ภาพที่ 67 หน้า	143

ข) หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาแบ่งบริเวรที่ศึกษาออกเป็น 2 เขตศัพท์ เขตหนึ่งอยู่ทางเหนือ อีกเขตหนึ่งอยู่ทางใต้ของบริเวรที่ศึกษา หน่วยอรรถเหล่านี้ ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 54 "ริง"	ภาพที่ 56 หน้า	132
หน่วยอรรถที่ 57 "ปู (เสือ)"	ภาพที่ 61 หน้า	137
หน่วยอรรถที่ 25 "เมาะ"	ภาพที่ 29 หน้า	105
หน่วยอรรถที่ 59 "บิลทบาด"	ภาพที่ 63 หน้า	139

ค) หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาแบ่งเขตศัพท์เป็น 2 เขตศัพท์ แต่เขตศัพท์เดียวกันมีอาณาเขตไม่ติดต่อกัน ทำให้มีการใช้ศัพท์กระจายเป็นเขตย่อย ๆ ทั่วบริเวรที่ศึกษา ซึ่งได้แก่

หน่วยอรรถที่ 5 "มะเขือพวง" ภาพที่ 9 หน้า 85

2. หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาแบ่งบริเวรที่ศึกษาเป็น 3 เขตศัพท์ จำนวน 15 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถเหล่านี้ เป็นหน่วยอรรถที่แทนด้วยศัพท์ 3-10 ศัพท์ ๗๙ มีการใช้ศัพท์มากจุดเกาะกลุ่ม 3 ศัพท์ ทำให้แบ่งเขตศัพท์ได้เป็น 3 เขต ซึ่งแบ่งประเภทได้ดังนี้

ก) หน่วยอรรถที่แบ่งบริเวรที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 เขตศัพท์ โดยมีเส้นแบ่งเขตภาษา 2 เส้น เส้นหนึ่งเป็นเส้นที่ปรากฏในทุกหน่วยอรรถในที่นี่ มีลักษณะเป็นเส้นที่ลากจากทางตอนเหนือของบริเวรที่ศึกษาไปยังตอนใต้ของบริเวรดังกล่าว ส่วนอีกเส้นหนึ่งนั้น เป็นเส้นที่แบ่งเขตศัพท์ย่อยออกไปอีกอาจปรากฏทางด้านใดด้านหนึ่งของเส้นแบ่งเขตภาษาเส้นแรก หน่วยอรรถที่มีลักษณะเช่นนี้มีดังนี้คือ

หน่วยอรรถที่ 13 "ข้าวโพด"	ภาพที่ 17 หน้า	93
หน่วยอรรถที่ 18 "ปลาตะเพียน"	ภาพที่ 22 หน้า	94

หน่วยบรรณที่ 20 "นกหัวขวาน"	ภาพที่ 24 หน้า	100
หน่วยบรรณที่ 21 " เข็มขัด "	ภาพที่ 25 หน้า	101
หน่วยบรรณที่ 24 "ผ้าห่ม"	ภาพที่ 28 หน้า	104
หน่วยบรรณที่ 31 "ตะปู"	ภาพที่ 35 หน้า	111
หน่วยบรรณที่ 35 "ขยะ"	ภาพที่ 39 หน้า	115
หน่วยบรรณที่ 36 "วันเส้น"	ภาพที่ 40 หน้า	116
หน่วยบรรณที่ 37 "ยั้งข้าว"	ภาพที่ 41 หน้า	117
หน่วยบรรณที่ 47 "พี่ชาย"	ภาพที่ 51 หน้า	127
หน่วยบรรณที่ 48 "พี่สาว"	ภาพที่ 52 หน้า	128
หน่วยบรรณที่ 51 "เจ้าอาวาส"	ภาพที่ 55 หน้า	131

รวมทั้งหมด 12 หน่วยบรรณ

ข) หน่วยบรรณที่มีการแบ่งบริเวณที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 เขตศัพท์ โดยมีลักษณะการแบ่งเขตศัพท์ดังนี้คือ 2 เขตศัพท์ทางตอนเหนือ 1 เขตศัพท์ทางตอนใต้ หรือ 2 เขตศัพท์ทางตอนใต้ 1 เขตศัพท์ทางตอนเหนือ หน่วยบรรณเหล่านี้ ได้แก่

หน่วยบรรณที่ 8 "โบชะพลู"	ภาพที่ 12 หน้า	88
หน่วยบรรณที่ 41 "พ่อแม่ของพ่อ"	ภาพที่ 45 หน้า	121
หน่วยบรรณที่ 42 "พ่อแม่ของแม่"	ภาพที่ 46 หน้า	122

3. หน่วยบรรณที่มีการแบ่งบริเวณที่ทำการศึกษาออกเป็น 4 เขตศัพท์ ปรากฏเพียง 1 หน่วยบรรณ ได้แก่

หน่วยบรรณที่ 22 "ผ้าพาดบ่า"	ภาพที่ 26 หน้า	102
-----------------------------	----------------	-----

4. หน่วยอรรถที่มีการแบ่งบริ เวณที่ทำการศึกษาวออกเป็น 5 เขตศัพท์
ปรากฏเพียง 1 หน่วยอรรถ ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 3 "ฝรั่ง"

ภาพที่ 7 หน้า 83

สรุป การแบ่งประเภทของหน่วยอรรถดังกล่าวมาแล้ว **สรุปได้ว่าการ**
แบ่ง เป็น 3 ประเภท คือ หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาที่สำคัญ จำนวน 52
หน่วยอรรถ หน่วยอรรถที่มีเส้นแบ่งเขตภาษาที่ไม่สำคัญ จำนวน 7 หน่วยอรรถ
และหน่วยอรรถที่ไม่มีเส้นแบ่งเขตภาษาจำนวน 4 หน่วยอรรถ

การแบ่งประเภทของหน่วยอรรถนี้ จะช่วยในการหาภาษาถิ่นย่อยของ
คำเมืองต่อไป ซึ่งการแบ่งภาษาถิ่นย่อยนี้จะต้องอาศัยการพิจารณา เส้นแบ่งเขต
ภาษาที่สำคัญประจำหน่วยอรรถของหน่วยอรรถจำนวน 52 หน่วยอรรถดังกล่าว
มาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย